

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: DEM. I DOBRESCU
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE :

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro-de- canul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Consilier la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DÉMOQUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Dr. în Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laureat în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADAY Fost Magistrat juriconsult în Cluj
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în Drept din Buc. Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facultatea de Drept din Paris

Secretar de redacție: E. C. DECUSARĂ, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticel Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY și SILVIU KRAINIC, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membrii corespondenți pentru Polonia: EMIL ST. RAPPAPORT, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-cl. Case com., Autorit. 1400 lei
„ Avocați 1000 „
„ Magistrati 800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August
Apare odată la două săptămâni
Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Strada Artei Nr. 5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON 12/29

S U M A R

- Prin noi înșine? de d-l C. Romano, Consilier la Inalta Curte de Casație.
- Neconstituționalitatea obligațiunei impuse Miniștrilor de a se supune avizelor „conforme” ale unor organe inferioare, (urmăre) de Dr. Iuliu Pascu;
- Instanțele de recurs în materie electorală, de Jak Zaharia;
- Ordonanțele prezidențiale, de G. M. Popescu, Recenzie de Const. Popescu;
- Codul Vamal, de Nic. V. Măndru și Dim. D. Bălcescu, Recenzie de Al. Velescu;
- Tratatul de Pace 1919 — 1923, de E. C. Decusara;

JURISPRUDENȚA :

- Curtea de Apel Buc. s. I: Vachman, C. Dissescu și alții cu avocatul Drumea Rădulescu, (Curatela, Condamnat în contumacie. Absență prezumată. Absență declarată. Mandatar legal. Mandatar judecătoresc. Curatoare. Onorariu. Art. 98 — 101, 112, 124 C. civ.; art. 621 — 623 Pr. civ. și art. #76 Pr. penală), cu o Notă de Ștefan P. Mihăileanu;
- Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel Galați: Regularea competenței în afacerea privitoare pe Ion P. Galu, (Dacă în caz de conflict între un Trib., o judecătore de ocol și un jude instructor, regularea de competență poate fi făcută de Curtea de Apel? Dacă un regulator de competență emanat de la o altă instanță decât cea care avea de la lege căderea de a soluționa conflictul de competență obligă pe instanța de trimitere? Dacă Camera de punere sub acuzare poate fi sesizată numai prin cererea și raportul Procurorului general, fără a exista o ordonanță definitivă de transmiterea actelor?), cu o Notă de Vintilă Dongoroz;
- Trib. Arad s. II: Uzinele de fier și Domeniile Reșița cu Ministerul Domeniilor, (Act administrativ de gestiune. Act administrativ de autoritate. Deosebiri. Legea contenciosului se referă la cele din urmă. Actele administrative de gestiune sunt supuse jurisdicției. Trib. ordinare).

PRIN NOI ÎNȘINE?

Lumea judecătorească are la ordinea zilei interesanta discuțiune a numirii secretarului General de la Justiție; se urmează așa zise „purparleuri” între Minister și Inalta Curte de Casație.

Actualul Ministru de Justiție animat de cele mai curate sentimente este dornic a reveni la vechiul și

statornicul sistem — nesocotit numai în ultimele două guvernări — ca funcțiunea de secretar general să fie ocupată de un magistrat prin delegație.

Fiindcă chestiunea este încă pendinte reîmproșpătez o amintire și aduc o propunere :

În Decembrie 1923 eram pentru a doua oară trimisul Curții de apel din București în Consiliul superior al magistraturei și în această calitate am luat o parte activă la discutarea ante-proiectului pentru modificarea legii de organizare judecătorească.

Articolul referitor la Secretarul general al Ministerului de Justiție fusese astfel redactat :

„Consilierii Curții de Casație și Primii Președinți ai Curții de apel pot fi delegați temporal a îndeplini funcționarea de secretari generali în Ministerul de Justiție”.

Adresându-mă atunci mult regretatului Mărzescu am ridicat următoarea obiecțiune :

„D-le Ministru a-ți înobilat funcțiunea de secretar general și bine ați făcut, nu era comod pentru înalții consilieri să facă uneori, lungi anti-camere unui secretar general numai cu gradul de judecător de tribunal; dar mă tem că l-ați înobilat prea mult !

„Imi pun întrebarea : care va fi situația, actualului Secretar general, care a desbrăcat roba roșie în care judeca pe miniștri, dacă adierea vântului de primăvară va transplanta la Ministerul de justiție un Sub-secretar de Stat cum este de pildă acum la Ministerul de Interne ?

D-l Consilier dela Inalta Curte trebuie ori să se plece ori să plece și desigur va alege partea din urmă mai ales dacă își va aminti, că într'un trecut mai depărtat coroana a uns ca Prim-Ministru pe un consilier de la Inalta Curte (Theodor-Rossetty) iar în anii dupe războiul pentru întregirea neamului Inal-

ta Curte a servit drept pepenieră pentru ministru de justiție de pildă d-nii : Sărățeanu, Miclescu”.

Și-am mai adăugat atunci :

„Să nu se creadă că vorbesc „pro domo” am gustat din această amărăciune ; nu este comod să primești o sută de solicitări pentru o singură posibilitate și să rămâi stâncă de granit față de zilnicile stăruinți asidue ale politicianilor de-a făptui alături de merite și de lege”.

„Socotesc dar că un consilier de Curte de Apel are destulă experiență și cădere să-i se încredințeze această misiune”.

Toții delegații magistraturei din România întregită (83) m’au aprobat în mod unanim.

Ministrul a luat notă de propunerea mea, totuși la votarea legii articolul s’a strecurat cu prima-i redacțiune nemodificat.

Pentru exactitatea celor aci relatate mă refer la notele stenografice ale discuțiilor de atunci, astăzi desigur în posesia d-lui Ionescu Dolj, apelez și la bogata memorie a domniilor lor actuali Prim-Președinte și Procuror general dela această Inaltă Curte cari asistau.

— După trecerea a trei ani, în vara 1926, Secțiunile Unite ale acestei Inalte Curți, în urma propunerii unor mai tineri și inimoși colegi, au semnat un Proces-Verbal prin care se lua deciziunea ca delegațiunea de secretar general să nu mai fie acceptată de consilierii dela Inalta Curte fiind mult inferioară gradului de consilier la Casație care dela întemeierea acestei Inalte instanțe și până astăzi — cu excepțiunea zilelor de a tot puternicia d-lui Manolescu, — au fost în totdeauna așezați ca salariu și rang pe picior de egalitate cu miniștrii.

— Mă întreb acum : dela 1926 și până astăzi a survenit vre-o schimbare de principii la Inalta Curte în această chestiune ?

Principiile au rămas aceleași, doar miniștrii sau schimbat, atunci cum s’ar mai putea reveni ?

Pentru a exemplifica și mai bine să ne închipuim o clipă că suntem spectatori într-o sală de cinema și asistăm la desfășurarea unui film din jurnalul zilei, un tedeum la Patriarhie sau o procesiune la mormântul Eroului necunoscut.

Se va vedea defilând în seria I-a (clasa I-a), miniștrii de Stat ; seria II-a (clasa II-a) sub-secretarii de Stat ; seria III-a (clasa III-a) secretarii generali de ministere ; aceștia din urmă toți ajunși, unul singur urcă calvarul (benevol) ; poartă crucea de restignirea demnității Inaltei Curți și de scăderea considerațiunii aceștia ; căci acceptând o astfel de delegațiunea n’a urcat în scara ierarhică, din potrivă, a scoborât.

De ce dar Inalta Curte prin ea însăși și-ar com- prima dintr-o dată înălțimea cu două trepte ?

Nici Inalta Curte, nici colegul nostru ales și distins prieten nu vor putea primi această situație.

— Totuși nu este mai puțin adevărat, că sănătoasă intențiune a d-lui ministru Iunian de a încredința

delegația de secretar general unui consilier de la Inalta Curte de Casație (și încă valorosului coleg deja precizat) va fi o garanție și ar aduce directe și mari foloase magistraturei ; de aceea, amintindu-mi că bazele contractului social al lui Rousseau au fost concesiile reciproce, propun un subsidiar care sper să satisfacă și pe d-l ministru și poate va îndupleca și Secțiunile Unite ale Inaltei Curți.

D-l ministru să asigure pe domnul Prim-Președinte al Inaltei Curți, că la începutul sesiunii parlamentare se va vota (deocamdată) un articol modificator menit să înlocuiască actualul articol 126 din legea de organizare judecătorească în următoarea coprindere :

„Funcțiunea de secretar general la Ministerul de Justiție, se poate da prin delegație unui consilier de la Curtea de Apel sau unui consilier dela Inalta Curte de Casație ; când funcțiunea va fi ocupată de un consilier de la Inalta Curte de Casație acesta va avea rang de sub-secretar de Stat, fără însă a putea lua parte la dezbaterile parlamentare”.

(Un spor în buget nu se va ocaziona, salariul consilierului de Casație fiind echivalent).

15 Noembrie 1928.

C. ROMANO

NECONSTITUȚIONALITATEA

Obligațiunii impuse Miniștrilor de a se supune avizelor „conforme” ale unor organe inferioare

2. *Consiliul superior administrativ* fost până la 12 Decembrie 1925 „consiliul permanent administrativ” și-a primit actuala titulatură, desigur nu mai pentru că membrii săi n’au voit să se lase mai prejos de colegii lor din numeroasele consilii superioare, înființate în ultimii ani pe lângă toate ministerele. Acest consiliu este compus din : cinci membrii permanenți aleși pe câte 8 ani (permanenți pe 8 ani!), unul de către colegiul format din președinții consiliilor județene din întreaga țară și dintre membrii acestor consilii și al doilea ales dintre primarii capitalelor de județ, de un colegiu format din totalitatea acestora.

Acești membrii sunt totdeauna în mod necesar membrii partidului politic care a reușit să aibă majoritatea în cele mai multe consilii județene și comunale.

Pe lângă acești membri permanenți consiliul mai are și membrii extraordinari delegați tot pe 8 ani de către consiliile : tehnic superior, sanitar, și permanent al instrucției ; și un al patrulea delegat al ministerului finanțelor. Acești membri delegați de către alte consilii constituie un adevărat sistem în organizarea diferitelor consilii existente actualmente, prin aceea că mai toate consiliile au și membrii delegați ai altor consilii.

Consiliul superior administrativ dă „avize conforme” pe baza legii pentru unificarea administra-

tivă (art. 373) și anume în cazurile prevăzute în: art. 4; art. 19 final; 25; 28; 33 al. 3; 78 al. 5; 146; 200; 215; 216; 220; 240; 256; 260; 274; 299; 304; 314; 320; 321; 325; 329; 370 și 372. Din această lungă listă și dată fiind și importanța fiecărui caz în parte, rezultă că deși formal ministrul de interne este autoritatea de control a administrațiilor județene și comunale, de fapt ministrul este numai organul de omologare a deciziunilor consiliului superior administrativ, ai cărui membrii permanenți sunt totuși adevărați funcționari administrativi în erarhia ministerului de interne, subordonați ai ministrului, cărora ministrul le poate da chiar și alte însărcinări administrative, cum ar fi de pildă aceea de a face anchete, prevăzută în articolul 15 din legea pentru organizarea consiliului superior administrativ.

3. *Consiliul superior de mine* înființat prin legea minelor din 4 Iulie 1924 se bucură de foarte largi drepturi de deciziune „conformă” ca și de judecată în chestiuni miniere. Legea minelor prevede la tot pasul necesitatea „avizului conform” al consiliului și nu este decât un caz în articolul 16 aliniatul final, în care desigur din eroare, nu s’a prevăzut că avizul este „conform”. Iată lista articolelor din legea minelor care obligă pe ministrul industriei să se conformeze avizului consiliului superior de mine, art. 2 al. 2 final; 8 al. 1; 10 al. final; 12 al. final; art. 16 al. 1 și 3; art. 21 al. 2; 29 al. final; 40 al. 2 și final; 42 al. 4; 48 al. 1; 51 al. 2 final; 52 al. final; 60; 67 al. final; 72 al. final; 73 al. 1; 99 al. 1; 119 al. 3; 165; 183 al. 1; 196 al. 1; 206 al. 2 final; 209; 219 al. final; 221 al. 1 și 6; 231 al. 2 final; 232 al. 1; 258 al. 2; și 262 al. 5. În articolul 91 se prevede dreptul institutului geologic de a da „avize conforme” iar în art. 22 se cuprinde o adevărată imposibilitate de fapt: necesitatea a două „avize conforme” în acelaș timp: al ministerului sănătății publice și al consiliului superior de mine.

Consiliul superior de mine este alcătuit din: doi magistrați; doi delegați ai adunărilor legiuitoare; delegați ai mai multor consilii cu caracter economic; cinci ingineri și patru avocați, simpli particulari. Constatăm deci că acest organ al puterii executive, cu dreptul de deciziune obligatoare pentru ministrul industriei, cuprinde și membrii ai puterii judecătorești și ai puterii legiuitoare, precum și simpli cetățeni cari nu sunt cu nimic supuși responsabilității funcționarilor publici, pentru actele de autcritate administrativă la care ei participă. Notăm că acest consiliu este și organ special de contencios administrativ.

4. *Consiliul superior al energiei* înființat prin legea energiei din 4 Iulie 1924 se compune din: câțiva funcționari publici desemnați prin funcțiunile a căror titulari sunt; membrii delegați ai mai multor consilii cu caracter economic; delegați ai

asociației inginerilor (A. G. I. R.) și societății poli-technice: și din „specialiști”.

În compunerea acestui organ administrativ găsim deci un element nou de organizare: dreptul public, sau mai exact privilegiul unor asociațiuni corporative de a alege membrii în organe de Stat, pentru a exercita o parte din drepturile suverane ale Statului.

Consiliul superior al energiei dă avize obligatoare pentru ministru în cazurile prevăzute în articolele: 2 al. 4 final; 4 al. 2 final; 8 al. 5; 15 al. 2 și 5; 16 al. final; 18 al. 3; 37 al. 1; 39 al. 2; din legea energiei.

5. *Consiliul superior de control și îndrumare*, înființat prin legea pentru comercializarea întreprinderilor economice ale Statului din 7 Iunie 1924, se compune din: câte un membru al corporiilor legiuitoare; delegați ai altor consilii economice existente pe lângă ministerul industriei și ministerul muncii; câte un delegat al Băncii Naționale, Creditului industrial și al Uniunii Camerilor de comerț; și un funcționar public care este președintele Curții de conturi. Pot lua parte, dacă vor, la ședințele acestui consiliu și miniștrii departamentelor cu interese economice, sau delegați ai lor. Toți membrii delegați se confirmă prin decret regal.

Consiliul superior de control și îndrumare dă „aviz conform” într’un singur caz și anume în acela prevăzut în articolul 25 litera b.

6. *Consiliul superior al apelor*, a fost înființat prin legea regimului apelor din 27 Iunie 1924 și se compune din: patru funcționari membri de drept în virtutea funcțiunii ce ocupă: cinci membri delegați dintre care unul de consiliul superior al economiei naționale și altul de Uniunea sindicatelor agricole și cinci membri cari pot fi simpli particulari.

Acest consiliu dă avize obligatoare pentru ministrul lucrărilor publice în cazurile prevăzute în articolele 36, 50, 57, 58 și 65.

Abuzul de avize conforme este atât de evident, încât în această lege nu se poate distinge măcar o urmă de concepție privitoare la instituirea lor. Astfel în articolul 50, pentru două formalități consecutive ale uneia și aceleas chestiuni se impune în primul aliniat „avizul conform” al consiliului superior al apelor, iar în aliniatul 3 numai avizul său fără specificarea conformității sale, — care s’ar impune ca o logică aplicare și menținere a principiului primului aliniat.

7. *Comisiunile de numiri și înaintări* a funcționarilor publici, foarte numeroase, înființate prin statutul funcționarilor publici (articolele 39 și 40) dau avize cărora trebuie să se conformeze miniștrii cf. art. 39, prefecții și primarii cf. art. 40. — În realitate însă aceste dispozițiuni nu sunt aplicate în ceea ce privește numirea funcționarilor statului

(art. 39), aproape toți miniștrii numind direct în funcțiunile publice fără a mai lua și avizul acestor organe formate în mod exclusiv din funcționari în subordinea lor.

* * *

Aceasta este situația consiliilor și comisiunilor care dau avize cărora trebuie să se conformeze miniștrii, numite atât de impropriu „avize conforme” și ea nu poate fi menținută. Necesitatea de a se intra în ordinea stabilită de constituția noastră și de știința administrativă este de imperioasă oportunitate. Cu un moment mai curând trebuie să repunem soluționarea importantelor chestiuni date în seama acestor consilii, în cadrul normal și necesar al deciziunilor administrative, care se dau în mod exclusiv de către funcționari publici personal responsabili de actele lor și în respectul desăvârșit al ordinei erarhice. Deciziuni a căror legalitate să fie supusă aprecierii puterii judecătorești, întocmai cași orice alt act administrativ de autoritate.

Sub masca apelului la specialiști sistemul consiliilor care dau „avize conforme” nu este decât instituirea pe cale legală a unor așezări publice în mod evident interzise de Constituție; este legiferarea iresponsabilității ministeriale; acordarea de atribuție executive membrilor puterii judecătorești și ai puterii legiuitoare; acordarea dreptului de a hotărî în numele Statului unor simpli particulari, care nu sunt funcționari publici și ca atare nu sunt membrii ai puterii executive conform concepțiunii constituționale; precum și chiar instituirea iresponsabilității tuturor membrilor acestor consilii în ceea ce privește avizele lor, iresponsabilitate care decurge din actul obligator de conformare al miniștrilor.

Cu aceste consilii suntem readuși în degradanta situația antibelică, când nu exista responsabilitatea personală a funcționarilor publici, ba chiar și mai rău încă, fiindcă atunci era în toate cazurile cel puțin responsabilitatea pe cale erarhică, în timp ce membrii consiliilor care dau avize conforme pentru miniștrii, nu mai sunt responsabili nici pe cale erarhică pentru simplul motiv că miniștrii n'au voe să-i controleze, ci trebuie să se închine ei, înaintea deciziunilor lor.

Dar ceea ce e mai grav, e că prin acest sistem neconstituțional se atinge însăși concepția de bază a Statului nostru constituțional burghez și a sistemului parlamentar, pentru a intra tot mai vârtos și în mod nemărturisit, pe panta periculoasă a sovietismului din prima sa fază, când nu generali comandanți de armată și miniștrii titulari ai departamentelor erau șefii conducători ai armatelor și ministerelor, ci sovietele de soldați proști și funcționari inferiori, hotărârilor stupide ale cărora generali și miniștrii, erau siliți să se conformeze. Și, dacă cel puțin bolșevicii aveau un interes inexorabil de a-și începe opera lor prin a dis-

truge toată vechea organizare și forța de Stat țaristă, pentru ca în urmă s'o poată înlocui cu birocratia lor proprie, organizată după o altă concepție de Stat, apoi la noi nici măcar acest interes nu există, fiindcă autoritatea care se instaurează pe această cale, este tot vechea și permanenta autoritate a aceluiași vechi partide de guvernământ, prea puternice pentru a mai avea nevoie de farsa „avizelor conforme” ale unor consilii, care în fond nu sunt decât o altă expresie fidelă a lor.

* * *

În ultimul moment a intervenit o foarte interesantă, jurisprudența Inaltei Curți de Casație privitoare tocmai la problema care a făcut obiectul prezentului articol. Dat fiind importanța ei deosebită nu ne putem opri de a o releva.

Inalta Curte de Casație în completul de divergență sub Președinția d-lui Prim-Președinte Oscar Niculescu, sesizată de un recurs al membrilor Consiliului comunal al orașului Deva, care fusese în mod ilegal dizolvat pe baza „avizului conform” al Consiliului superior administrativ, a decis în ziua de 7 Noembrie 1928, în principiu că: *Consiliul superior administrativ fiind o instituție cu caracter pur administrativ, iar nu de jurisdicție, avizele sale sunt supuse controlului judecătoresc pe calea contenciosului administrativ, iar în speță a anulat decretul de dizolvare dat pe baza celui „aviz conform”.*

Din această decizie a Inaltei Curți decurge că Consiliul superior administrativ nu este și nu poate fi un organ special de contencios administrativ și că deciziunile sale date în acest scop, așa numitele lui „avize conforme” nu sunt deciziuni definitive și nu au caracterul de autoritatea lucrului judecat, cum pretind membrii acelui consiliu, ci sunt simple deciziuni administrative supuse controlului judecătoresc. Dar din această decizie a Inaltei Curți mai decurge în același timp implicit, că art. 3 din legea contenciosului administrativ care înlătură actele de tutelă administrativă și de control erarhic dela controlul judecătoresc de contencios administrativ nu se poate aplica în sprijinul „avizelor conforme” ale Consiliului superior administrativ, deși aceste avize el le dă tocmai în exercițiul acelei tutele și control administrativ prevăzute în art. 3 al legii contenciosului administrativ. Nu se poate aplica, el fiind contrar spiritului englezesc al Constituției noastre.

Ei bine, împotriva chiar și a acestei strălucite și definitive lecții de drept public, în loc ca legiuitorul să intre în normalul nostru constituțional, printr'un proiect de modificarea legii administrative întocmit în ultimul timp, s'a propus între altele un text prin care se interzice recursul judecătoresc împotriva „avizelor conforme” ale Consiliului superior administrativ!

IULIU PASCU

Membru la Consiliul legislativ

Instanțele de recurs în materie electorală

Art. 2 al. 4 din Legea pentru Organizarea Judecătorească, în concurență cu Art. 14 al. 11 din Legea electorală pentru adunarea Deputaților și Senat. — Stabilirea limitei de competență ca instanțe de recurs a Tribunalului și Curților de Apel în materie electorală. — Neconstituționalitatea dispoz. al. 5 din Art. 158 privitor la Legea pentru urșificarea Administrativă, din faptul neprevăderii dreptului de recurs, drept consacrat de noua Constituție prin al. final al Art. 103.

Generalitățile înserate în cuprinsul unui text de lege, dau adesea naștere la erori și confuziuni în interpretare și aplicare, cu atât mai mult cu cât se întâmplă că în aceeași materie să găsim dispozițiuni diferite în legiuri diferite.

Așa bună oară în Legea pentru organizarea judecătorească publicată în M. Of. Nr. 136 din 26 Iunie 1924 la care s'au mai adăugat modificările din 1925, pentru a mai ușura condica secțiunilor Inaltei Curți de Casație, prea aglomerată de mulțimea pricinilor venite prin legiuri speciale la instanța de casare, între altele a dat în competența Curților de Apel judecarea recursurilor în materie electorală. În acest scop, Art. 2 al. 4 din Legea pentru organizarea judecătorească modificată în 1925, spune:

„Tot Curțile de Apel vor judeca și recursurile în materie electorală”.

În același timp, în cuprinsul Legii electorale pentru adunarea Deputaților la Senat, actualmente în vigoare în cuprinsul Art. 14 al. 11, găsim dispozițiunea ce urmează: „Hotărîrea judecătorească este definitivă și nu poate fi atacată decât cu recurs la Tribunalul respectiv în termen de 15 zile dela pronunțare”.

Față de aceste două dispozițiuni de competență cu totul contrarii, unii adresează recursurile în materie electorală *fără deosebire*, în fața Curților de Apel, alții în fața Tribunalelor. De aci naște întrebarea:

Care este instanța cu adevărat competentă și la ce se limitează această competență?

Pentru a putea răspunde temeinic la această chestiune, este de observat că Legea pentru Organizarea Judecătorească care prevede competența Curților de Apel ca instanță de recurs în materie electorală — în general —, a fost sancționată cu toate modificările ce i s'au adus și promulgată în anul 1925, iar Legea electorală pentru Adunarea Deputaților și Senat, a fost sancționată și promulgată în anul 1926, deci posterior.

Față de cele ce preced, e de reținut un fapt necontestabil și anume: La data când s'a promulgat Legea pentru Organizarea Judecătorească cu cuprinsul art. 2 al. 4 citat mai sus, era în vigoare vechea lege electorală cu ultimele ei modificări aduse în 1907. Acea lege statua că întocmirea listelor electorale pentru Cameră, Senat, consilii comunale și județene erau de competența Tribunalelor (Art. 2 vechea lege elect.) Judecarea contestațiilor pentru omisiuni, ștergeri din liste, conform Art. 10 și 12 din citata lege, erau date în competența Curților de Apel, iar recursurile în această materie, conform Art. 13 din aceeași lege erau date în competența Inaltei Curți de Casație.

De unde rezultă, că sub imperiul vechei și abrogatei legi, electorale, recursurile *în general* privitoare la această materie erau numai de competența Curții de Casație, până în 1925, când prin Legea de reorganizare judecătorească, conform cu dispozițiile art. 2 al. 4 ale

acestei legi, acest drept a fost trecut în competența Curților de Apel.

În anul 1926 intervenind noua lege pentru adunarea deputaților și senat, pe lângă reforma radicală de principii ce a introdus-o în legislația electorală, a schimbat și întreg sistemul de procedură și competență referitoare.

Așa bună oară, de unde sub vechea lege electorală, art. 8 listele respective se întocmeau sub îngrijirea Tribunalelor, sub legea actualmente în vigoare, conform art. 14 al. I, aceste liste se întocmesc sub îngrijirea delegației comunale, iar contestațiile cari sub vechea lege conform art. 10 și 12 se judecau de către Curțile de Apel, astăzi conform cu dispozițiunile Art. 14 al. 6, ale legii în vigoare, sunt de competența judecătorilor respective.

În ceea ce privește recursurile cari sub vechea lege erau de competența Curții de Casație, și apoi prin legea de Organizare Judecătorească din 1925 (Art. 2 al. 4) au trecut în competența Curților de Apel, conform cu dispozițiunea Art. 14 al. 11 din noua lege electorală pentru alegerea Deputaților și Senat, în această materie, au fost date în competența Tribunalelor.

Cu toată dispoziția art. 14 al. 11 din legea în chestiune, nu se poate totuși susține că Tribunalele ar avea competența ca instanțe de recurs *în general*, privitor tuturor cazurilor prevăzute de noua lege electorală, *ci se limitează numai la cazurile de contestații, omisiuni și ștergeri din listele electorale respective, cazuri* prevăzute de art. 14 al. 6 din legea în chestiune, *lăsând însă delictelor prevăzute de legea electorală pentru corpurile legiuitoare* conf. art. 123, în competența Curții cu jurați, contra deciziunii care există dreptul de recurs la Curtea de Apel.

Și că așa este, reiese deajuns din cuprinsul Art. 123 din legea electorală pentru Corpurile legiuitoare astăzi în vigoare, care în ceea ce privește competența organului de jurisdicțiune este copie fidelă cu Art. 135 din vechea lege electorală, la care prin noua lege s'a mai prevăzut în afară de competența Curților cu Jurați, și o nouă competență a organelor ordinare pentru judecarea delictelor săvârșite de către funcționarii publici.

De altfel ca o verificare a întemeiatelor susțineri de mai sus, avem Legea pentru Curtea de Casație și Justiție actualmente în vigoare, și care prin Art. 31 statuând asupra competenței Inaltei Curți, face o enumerare *limitativă* a materiilor cari cad în competența Secțiunilor respective, în care enumerare *nu* intră și recursurile în materie electorală, deși sub imperiul vechei Legi a Curții de Casație, promulgată în M. Of. nr. 228 din 25 Martie 1920, în cuprinsul Art. 5, la partea care tratează enumerativ despre competența Secțiunii II, prin aliniatul d, precizează că această Secțiune va judeca recursurile în contra deciziunilor date în materie electorală, aliniat înscris pe atunci ca o inovațiune în acea lege.

ÎN CONCLUZIUNE:

În ceea ce privește Legea electorală pentru adunarea Deputaților și Senat:

Rezultă în mod meîndoiios că recursurile în materie de contestații, ștergeri și omisiuni din listele electorale respective, conf. cu art. 14 al. 11 din legea în chestiune, sunt de competența Tribunalelor, pe când recursurile în materie de Delicte electorale, despre care se ocupă Art. 123 din citata lege, rămân mai departe în

competința Curților de Apel, conform cu dispozițiunile Art. 2 al. 4 din legea pentru organizarea judecătorească.

In ceia ce privește Legea pentru unificarea administrativă: Dreptul de recurs în materie de întocmirea listelor electorale:

Deși în materie de contestațiuni, omisiuni și ștergeri din listele electorale pentru alegerile municipale, comunale și județene, pricinile acestea sunt date în competența *exclusivă* a judecătorului de ocol respectiv, a cărui hotărâre în conformitate cu dispozițiunile Art. 158 al. 5 din numita lege, sunt *definitive*, deci conform textului în chestiune, fără drept de recurs, totuși calea recursului există în virtutea Art. 103 al. final din Constituție.

E într'adevăr curios cum autorul legii pentru unificarea administrativă a putut face această omisiune în redactarea textului semnalat mai sus, cu atât mai mult cu cât noua Constituție e în vigoare încă din anul 1923, iar Legea pentru unificarea administrativă a fost promulgată în anul 1925, deci cu doi ani mai târziu. Și e cu atât mai de mirare cu cât în baza textului Constituției mai sus citat, calea de recurs fiind consacrată drept constituțională deci de ordine publică, în virtutea Art. 137 al. III a modificat implicit toate dispozițiunile contrarii din diferite legi speciale cari dădeau în competența judecătorului de ocol rezolvarea unor anumite chestiuni în primă și ultimă instanță, fără drept de recurs, în sensul acordării acestui drept consacrat de Constituție.

În ceia ce privește instanța competente de a judeca recursul în materie, este *Tribunalul*, și aceasta reiese din textul Art. 106 din legea jud. de ocol care statuază că în contra cărților de judecată pronunțată în prima și ultima instanță, există dreptul de recurs înaintea Tribunalului, și această dispozițiune n'a fost cu nimic abrogată prin art. 103 al. ult. din noua Constituție din 1923, din care rezultă că dreptul de recurs *in casare*, iar nu la Curtea de Casație, este declarat din ordin Constituțional (Cas. II 1460 din 15 Aprilie 1925, „Jurispr. Generală” speța 1173/925, precum și adnotația d-lui Vintilă Dongoroz Jurispr. Gener. speța 539/925).

În consecință dispozițiunea Art. 158 al. 5 din legea pentru unificarea Administrativă, promulgată doi ani după intrarea în vigoare a noiei Constituție, prin faptul că nu prevede dreptul de recurs în materia despre care tratează, este anticonstituțională.

Dat fiind că art. 137 al. 3 din Constituție, din ziua promulgării, abrogă toate dispozițiunile contrarii celor înscrise în ea, deci dispozițiuni legiferate anterior, cu atât mai mult, în virtutea caracterului ei fundamental și de ordine publică, își impune pricinile cari sunt de ordin constituțional într-o lege posterioară, în care unul din aceste principii a fost nesocotit.

De altfel dreptul de recurs în această materie, drept omis a fi prevăzut în textul mai sus citat al legii pentru unificarea administrativă, corespunde în mod fidel și cu intențiunile legiuitorului care în Legea electorală pentru adunarea Deputaților și Senat, precum am arătat la începutul acestui articol, prin Art. 14 al. 11, statuând în aceiaș materie a întocmirii listelor electorale pentru Corpurile legiuitoare, deși arată că hotărârea judecătorului este definitivă, a precizat totuși că ea poate fi atacată cu recurs la Tribunal în termen de 15 zile dela pronunțare.

DREPTUL DE RECURS ÎN DELICTE ELECTORALE:

În ceea ce privește delictelor săvârșite cu ocazia alegerilor prevăzute de legea pentru unificarea administra-

tivă, în conformitate cu dispozițiunile art. 202 din citata lege aplicându-se sancțiunile prevăzute în legea electorală pentru Corpurile legiuitoare, instanța de recurs competente în materie este Curtea de Apel, în conformitate cu dispoz. Art. 2 al. 4 din legea pentru organizarea judecătorească, așa cum am arătat în cuprinsul prezentei.

București, 15 Septembrie 1928.

JAC ZAHARIA

RECENZII

Orodonanțele prezidențiale de G. M. Popescu, judecător la Tribunalul Ilfov, și profesor suplinitor la Facultatea de drept din București. Într'un volum de peste 150 de pagini, se tratează chestiunea prevăzută de legiuitorul procedurist dela 1900 în art. 66 bis, foarte populară în lumea juridică sub denumirea de *refereu*. Studul este împărțit în două părți: în partea întâi se prezintă în esență actul de naștere al referului printr'o analiză istorică a chestiunei, cum s'a născut și evoluția prin care a trecut; în partea a doua, se tratează referul în haina lui juridică, studiindu-se pe rând instanța de judecată, competența diferitelor instanțe, condițiunile referului, probele necesare și admisibile în referu, arătându-se și diferite aplicări.

Am prezentat aci scieletul juridic al materiei, așa cum este înfățișat de autor. Trebuie să adăugăm că volumul se bucură de un stil elegant, ceea ce face o deosebită plăcere celui care-l citește. În special studenților și tinerilor licențiați volumul se recomandă cu deosebire, pentru că are o lucrare care se citește ușor și cu folos; este peste puțină ca citind lucrarea d-lui G. M. Popescu, să nu pricepi dificila chestiune a referului și marginile lui. Astăzi, când lumea ahtiată după soluții repezi, găsește în câmpul referului mijlocul de a-și ajunge scopul, este bine venită o lucrare, care îți spune limpede: ce este o ordonanță prezidențială, când și pentru ce anume poți obține o asemenea ordonanță.

CONS. POPESCU

— „CODUL VAMAL”. — Nic. V. Mândru și Dim. D. Bădescu. — (Tip. diecezană Arad, 1928. 204. p. preț 200 lei).

O lucrare utilă: Strângerea la un loc a legii vămilor (cu ultimile modificări și cu o adnotare bogată de însemnări și hotărâri judecătorești), regulamentul întreprinderilor vamale, tariful taxelor de comision ale birourilor de expedițiuni vamale, tariful taxelor de magazinaj, legea judecătorească și fiscală (în legătură cu aplicările vamale) și legea pașapoartelor.

Doi magistrați conștiincioși și harnici, chemați să aplice tot mai des legea vămilor și măsurile în legătură cu acea lege, au observat din propria lor practică greutatea ținerii în curent cu ultimele rezultate ale legiferării și jurisprudenței și s'au hotărât nu numai să o facă pentru ei înșiși, ci să împărtășcă din rodul străduinței lor pe toți cei, cari, ca juriști sau în orice alt mod în nevoia de a mânui texte de lege, găsesc într'un repertoriu o înlesnire însemnată a cercetărilor lor.

Lucrarea corespunde unei nevoi reale, este metodic întocmită și va găsi, desigur, primirea, pe care o merită

ALEX. VELESCU.

TRATATELE DE PACE (1919—1923)

Credem că este de o netăgăduită utilitate pentru cititorii Revistei noastre, publicarea tabloului de mai jos, întocmit de D-l Dumitrescu, subdirector în Ministerul Justiției, cu privire la Tratatul de pace încheiate de marele puteri aliate și asociate, cu referințe la data și locul semnării lor, data depunerii ratificărilor și intrării lor în vigoare, precum și a publicării legilor de ratificare.

În modul acesta se va ușura extrem de mult cercetarea textului lor, publicat în Monitorul Oficial.

Tratatele de pace	Locul și data semnării	Data depunerii ratificărilor și a intrării în vigoare	Data publicării legilor de ratificare
Tratatul de pace între puterile aliate și asociate și GERMANIA.	Versailles 28 Iunie 1919	Paris 14 Septembrie 1920 Comunicatul Ministerului Afacerilor Străine. Mon. Of. 42 din 27 Mai 1920. Pagina 1477	M. Of. No. 7 din 9 Aprilie 1920, pagina 417. Decret No. 1508 din 5 Aprilie 1920
Tratatul de pace între puterile aliate și asociate și AUSTRIA.	St. Germain en Laye 10 Septembrie 1919	Paris 4 Septembrie 1920 Comunicatul Ministerului Afacerilor Străine. M. Of. No. 42 din 27 Mai 1920, pag. 1477.	M. Of. No. 140 din 26 Septembrie 1920, pag. 4949. Decret No. 3699 din 30 August 1920
Tratatul de pace între puterile aliate și asociate și BULGARIA.	Neuilly-sur-Seine 27 Noembrie 1919	Paris 4 Septembrie 1920 Comunicatul Ministerului Afacerilor Străine. M. Of. No. 42 din 27 Mai 1920, pag. 1477.	M. Of. No. 135 din 20 Septembrie 1920, pag. 4629. Decret No. 3700 din 30 August 1920.
Tratatul de pace între puterile aliate și asociate și UNGARIA.	Trianon 4 Iunie 1920	Paris 26 Iulie 1921 Comunicatul Ministerului Af. Str. M. Of. No. 139 din 24 Sept. 1921, pag. 5574, întrucât prin comunicatul publicat în M. Of. No. 124 din 6 Sept. 1921 pag. 4916 se scriese 1920, în loc 1921, Iulie 26	M. Of. No. 136 din 21 Septembrie 1920, pag. 4709. Decret No. 3702 din 30 August 1920
*) Tratatul de pace între imperiul Britanic, Franța, Italia, Japonia, Grecia, Regatul Sârb-Croato-Sloven și România de o parte și TURCIA de altă parte.	Lausanne 24 Iulie 1923	Paris 6 August 1924 Mențiunea de depunerea ratificărilor făcută chiar la lege M. Of. No. 189 din 31 August 1924, pag. 9825.	M. Of. No. 189 din 31 August 1924, pagina 9825. Decret No. 805 din 29 Februarie 1924
Tratatul între principalele puteri aliate și asociate (Statele Unite ale Americii, Imperiul Britanic, Franța, Italia și Japonia) de o parte și ROMANIA de altă parte, asupra minorităților.	Paris 9 Decembrie 1919	Paris 4 Septembrie 1920 (Art. 17 din acest tratat, dispune intrarea în vigoare odată cu tratatul cu Austria).	M. Of. 140 din 26 Septembrie 1920, pag. 4949 și 5051. Decret No. 3699 din 30 August 1920

*) Tratatul de pace între principalele puteri aliate și asociate și TURCIA.

Sèvres
20 August 1920

Comunicat. Min. Af. Str. M. Of. No. 42 din 27 Mai 1920, pagina 1477, că acest tratat n'a intrat în vigoare și nici n'a fost votat de Parlament.

N'a fost votat de Parlament. (Vezi comunicatul din rubrica precedentă a acestui de tratat)

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI, SECȚIA I

Audiența dela 22 Februarie 1928

Președinția d-lui P. IAGIOPOL, Prim-președinte

Curatela contumacelui C. Wachmann, C. Disescu ș. a.

cu Drumea Rădulescu

Deciziunea civilă No. 54

Curatelă. Condamnat în contumacie. Absență prezumată. Absență declarată. Onorariu. Mandatar legal. Mandatar judecătoresc. Curatore. Onorarii. Art. 98-101, 112, 124 c. civ. Art. 621-623 pr. civ. Art. 476 procedura penală.

1) Oricare din rudele condamnatului în contumacie are dreptul să atragă atențiunea instanțelor de judecată pentru a interveni ca averea condamnatului în contumacie să nu fie risipită de curatoarele său.

2) Curatoarele averii condamnatului în contumacie, are dreptul la onorariul fixat de instanța care l'a numit, el neavând dreptul să rețină 4/5 părți din veniturile averii condamnatului în contumacie, un asemenea drept, potrivit art. 112 c. civ., neexistând decât în favoarea moștenitorilor prezumptivi trimiși în posesia provizorie a averii celui declarat absent.

S'au ascultat d-nii avocați Gr. C. Conduratu din partea apelantului C. G. Disescu și Dem. Dobrescu și Lazăr Văleanu din partea apelarului Drumea Rădulescu.

S'a ascultat și d. procuror Ștefan P. Mihăileanu, ca reprezentant al Parchetului General.

Curtea,

Asupra apelului d-lui Drumea Rădulescu, făcut prin petiția înreg. de Trib. Ilfov secția tutelărilor la No. 7715/927, asupra apelului D-nei Maria Wahman, făcut prin petiția înregistrată la No. 12796/927, asupra apelului D-nei Elena Hertzog, făcut prin petiția înregistrată la No. 12963/927, cum și asupra apelului D-lui C. Disescu făcut prin petiția înreg. la No. 7314 din 927, în contra jurnalului cu No. 4689/927 a Trib. Ilfov secția tutelărilor, prin care s'a desărcinat D-l Drumea Rădulescu din calitate de curator al averii condamnaților Locot. C. Wahman și a luat act că până în prezent au fost depuse la acest Trib. recipisile cu No. 33229/924, de lei 17.489 cu No. 92.962/925 de lei 14.834; cu No. 58.222/926 de lei 14.802 cu No. 30946/927 de lei 4480 și No. 42757/927 de lei 18.000, de declarația curatorului Drumea Rădulescu, făcută înaintea Tribunalului, că în conformitate cu art. 112 cod. civ. a reținut 4 din 5 părți din sumele rezultate din administrația averii, drept onorariu al său și a numit în locul său pe d-l C. Disescu, avocat din Calea Victoriei 196, fără onorariu urmând a între în posesiunea averii și a face toate actele în conformitate cu legea.

Având în vedere că din desbaterile orale urmate în instanță, actele prezentate de părți, cum și din concluzile scrise depuse se constată că: Locot. C. Wachman, fiind condamnat de autoritățile militare, Curtea Marțială prin decizia cu No. 307 din 920, pentru vina de trădare de patrie în contumacie la munca silnică pe viață, averea sa a fost pusă sub sechestru, iar d-l avocat Drumea Rădulescu a fost numit curator asupra averii contumacelui și în această calitate și-a executat mult timp însărcinarea sa; Că d. Constantin G. Disescu la 11 Martie 1927, cere trib. Ilfov secția tutelărilor, în calitate sa de rudă a contumacelui Locot. C. Wachman, înlocuirea sa, care face obiectul acestui proces, și la care acțiune, după închiderea desbaterilor, d-na Maria Wachman și Elena Herzog au făcut cerere de intervențiune.

Având în vedere că d-l Cost. Disescu, cere, prin acțiunea sa, astfel cum a fost modificată prin suplimentul de cerere în calitate de rudă a contumacelui Locot. C. Wachman, că

față de d-l Drumea Rădulescu, numit curatore al condamnatului în contumacie Locot. C. Wachman, să se constate că se desinteresează de averea curatei pentru care cauză să fie înlocuit și a se hotărî care este dreptul său ca onorar pentru serviciul ce l-a făcut în calitate de curatore al aversei acestei curatei.

Având în vedere că d-na Maria Wachman și Elena Herzog cer prin cererile lor de intervenție ca și reclamantul d-l C. Disescu cu ale cărui concluziuni se unesc, ca d-l Drumea Rădulescu să fie înlocuit din însărcinarea sa de curator al aversei curatei contumacelui Locot. C. Wachman și a se hotărî care este dreptul său ca onorar pentru serviciul ce l-a făcut în calitate de curator al acestei curatei.

Având în vedere că tribunalul Ilfov secția tutelelor statuând asupra acestei cereri, prin jurnalul său cu No. 4689 din 927 a admis în parte această cerere, a desărcinat de d-l Drumea Rădulescu din calitatea sa de curatore al aversei contumacelui Locot. C. Wachman și a numit în locul său pe d-l C. Disescu, avocat, fără onorar, pentru motivele de drept și de fapt prevăzute într'insul, pe cari Curtea, găsindu-le juste și întemeiate și le însușește în totul.

Având în vedere că d-l C. Disescu, cere, prin apelul său, la care apel a făcut intervenție D-na Maria Wachman pentru apărarea drepturilor acestuia, că d-l curator Rădulescu Drumea să fie obligat să restituie sumele de bani încasate cu ocazia administrării aversei contumacelui, Locot. C. Wachman și să constate că drepturile sale de onorar pentru serviciile prestate în această calitate nu sunt de 4/5 ca administrator legal cât a reținut, ci acele cuvenite unui mandatar judecătoresc.

Având în vedere susținerile părților consemnate și prin concluziunile lor scrise.

Având în vedere că curatorele Drumea Rădulescu obiectează, în ce privește apelurile d-nei Elena Herzog și Maria Wachman, de oarece cererile acestora de intervenție au fost făcute după închiderea debaterilor, nefiind părți în proces, nu pot face apel, iar, în ce privește pe d-l C. Disescu, nefăcând parte din moștenitori prezumptivi ai contumacelui Locot. C. Wachman, nu are calitate de a face această cerere.

Având în vedere că curatela condamnatului în contumacie este reglementată de dispoziția art. 476 pr. pen. care potrivit dispozițiilor lui, dacă contumacele este condamnat, din ziua executării deciziunii, averea sa va fi considerată și administrată ca avere de absent.

Având în vedere că după dispozițiile art. 98 și următorilor din cod. civ. și 612 proc. civ. Tribunalul este în drept să intervină după cererea părților interesate, pentru administrarea aversei lăsată de către o persoană care se presupune a fi absentă, iar prin părți interesate se înțelege creditorii, soțul, copiii, ascendenții și toți moștenitorii prezumptivi ai celui presupus absent.

Având în vedere că dacă este adevărat că d-l C. Disescu nu este moștenitor prezumptiv, este însă ruda, care are interesul moral să denunțe autorităților că averea contumacelui să nu fie risipită, cari la rândul lor au obligația a lua măsurile cuvenite a apăra interesele persoanelor absente, prin urmare acesta, are această calitate, astfel că din această pricină cererea de a fi înlăturat d-l C. Disescu de a sta în instanță ca neavând calitate, urmează a fi respinsă.

Având în vedere că în ce privește apelurile d-lor Maria Wachman și Elena Herzog, întrucât citatele apelante nu au figurat la prima instanță și nu s'a statuat asupra cererilor lor ca să fie în putință a fi nemulțumite pe hotărâre, apelul lor este inadmisibil și urmează a fi respinse ca atare.

Având în vedere că cesțiunea ce mai urmează a examina este de a se ști dacă d-l Drumea Rădulescu are dreptul să rețină 4/5 din veniturile încasate.

Având în vedere că după dispozițiile art. 476 pr. penală dacă contumacele este condamnat, averea sa va fi, din ziua

executării deciziunii, considerată și administrată ca avere de absent.

Având în vedere că în instituția absenței se disting două situațiuni juridice: absența prezumată și absența declarată.

Având în vedere că absența prezumată este reglementată de dispozițiile art. 98, 100 c. civ. și 621 — 623 pr. civ. este bazată pe incertitudinea asupra existenței celui dispărut, ea se poate obține după cererea părții celei mai stăruitoare, sot, descendenți, ascendenți, colaterali, creditor sau a Ministerului public, iar celui presupus absent i se numește un curatore, pentru ca averea lui să nu rămână în suferință; că acest curatore deținând dreptul său de la justiție, este un administrator judiciar, că toți administratorii judicari, pentru cauze legitime, pot fi înlocuiți, sunt ținuți a da socoteală și pentru munca lor depusă, primește un onorar fixat de justiție, care conform procedurii civile nu poate fi mai mare de 10 la sută din totalul veniturilor încasate.

Având în vedere că absența declarată este reglementată de dispozițiile art. 101 și urm. cod. civ. și de art. 621 și 622 proc. civ. este bazată pe credința că cel dispărut a încetat de a mai exista; că este instituită în interesul moștenitorilor prezumptivi cari sunt singuri și au dreptul potrivit dispozițiilor art. 101 c. civ., dacă au trecut 4 ani din momentul dispariției, să ceară tribunalului declararea celui dispărut ca absent, pentru că, în urmă pe baza hotărârii definitive care declară absent, să poată cere trimiterea lor în posesiunea provizorie a aversei celui declarat absent, că odată puși în posesiune nu pot fi înlocuiți, ceea ce se întâmplă cu mandatarii celui presupus absent, căci ei nu sunt mandatarii judecătorești, ei intră în exercițiul provizoriu al unui drept, care, din cauza credinței că cel dispărut a încetat de a mai exista, este deschis provizoriu în favoarea lor, cu îndatorire din parte-le de a da socotea absentului când s'ar arăta de averea acestuia în posesiunea provizorie căreia au fost trimiși și în drept a reține, potrivit dispozițiilor art. 112 c. c. 4/5 din venituri, în caz de apariția absentului de a nu întoarce absentului decât a 5 parte din venituri, dacă existența lor va fi dovedită înainte de 15 ani deplin din ziua când el a dispărut și a 10-a parte când existența lui se va dovedi după 15 ani deplin și păstrând în întregime veniturile când au trecut 30 ani de la ziua declarării absentului, căci prin declararea celui dispărut ca absent și prin trimiterea lor în posesie a aversei acestuia, întărindu-se credința că cel dispărut, a încetat din viață, ei și-a făcut iluzia că fructele ce le percep le aparțin și că nu vor mai fi ținute să le restituie, așa că nu a voit legiuitorul când, contrar credinței tutuilor, cel dispărut, ar apărea, să fie ținut la restituțiuni cari ar fi fost foarte grele și chiar ruinoase pentru el.

Având în vedere că din moment ce absența declarată este bazată pe credința încetării din viață a celui dispărut și că are loc în urma intervenției moștenitorilor prezumptivi în favoarea cărora este reglementată pentru a le da posibilitatea să intre în posesiunea aversei căci, este credința că le aparține în baza titlului lor de erezi ai celui dispărut, este cert că dispozițiile art. 476 pr. pen. prevăzând a se regula curatelele conf. disp. de la absenți nu se poate referi la absența declarată, ci la absența prezumată, întrucât curatela condamnatului în contumacie fiind instituită în interesul aversei acestuia, pentru ca să nu rămână în părăsire, iar nu în interesul moștenitorilor lui, persoana condamnatului în contumacie, neexistând credința că el a încetat din viață, existența sa și chiar locul unde se află, fiind adesea foarte certe.

Având în vedere că odată ce este constant că dispozițiile art. 476 pr. pen. se referă la absența prezumată, curatorele condamnatului în contumacie, ca și curatorele celui presupus absent, este un mandatar judecătoresc a cărui numire, ca a oricărui mandatar judecătoresc, este revoabilă, ținut a da socotea instanței care l-a numit și care pentru munca lui urmează să-i fixeze onorariu, onorariu, pe care ca și curatorele

celui presupus absent nu-l poate reține din sumele încasate.

Că, dar, așa fiind, întrucât curatoarele Drumea Rădulescu este un mandatar judecătoresc, rău și fără drept a reținu 4/5 din veniturile încasate a averei contumacelui Locot. Const. Wachman și urmează a fi obligat a le restitui.

Pentru aceste motive redactate de d-l Prim-Președinte P. Hagiopol, în unire cu concluziunile d-lui Procuror general Ștefan P. Mihăileanu, respinge apelurile făcute de Drumea Rădulescu, Maria Wachman, etc. și admite apelul făcut de C. G. Dissescu.

(ss) P. Hagiopol, I. G. Solomon, N. N. Ioanid.

NOTA. — *Concluziunile scrise depuse în numele Parchetului General de d-l Ștefan P. Mihăileanu, procuror la Curtea de Apel din București.*

Obiectul cererii: La 11 Martie 1927, d. Const. G. Dissescu, cere Tribunalului Ilfov, secția tutelelor, în calitate sa de rudă a contumacelui Const. Wachmann, să cheme înaintea sa pe d-l Drumea Rădulescu, care la Decembrie 1924, fusese numit curator a condamnatului în contumacie Const. Wachmann, și să dispună:

1) *Înlocuirea d-lui Drumea Rădulescu*, întrucât se desinteresează de administrarea curatelei;

2) *Să-l oblige* pe d-l Drumea Rădulescu *să depună sumele încasate, minus onorariul* ce i se va fixa.

La 30 Aprilie 1927, d-l C. G. Dissescu, face un supliment de cerere, pentru ca, pe baza art. 129 pr. civ., să i se încuviințeze și *execuția provizorie*.

La 26 Mai 1927, d-na Elena Herzog, sora condamnatului, cere înlocuirea curatorului, raliindu-se la cererea din 11 Martie 1927 a d-lui Const. G. Dissescu, iar

La 28 Mai 1927, d. M. Wachmann, fratele condamnatului, face și dânsul o cerere în acelaș sens, cerând înlocuirea curatorului.

La 1 Iunie 1927, Tribunalul Ilfov, secția tutelelor, prin jurnalul Nr. 4639 constatând că curatoarele Drumea Rădulescu nu a făcut acte de administrație asupra întregii averi și nu a pus suficiente diligențe în conservarea și administrarea ei, și că d. Dissescu primește curateja fără onorariu, dispune:

1) Desărcinează pe d-l Drumea Rădulescu de sarcina curatelei.

2) Ia act de depunerea recipiselor de către curatoarele Drumea Rădulescu, cum și de declarația sa făcută înainta tribunalului, că, în conformitate cu dispozițiunile art. 112 cod. civ., a reținut 4/5 părți din sumele rezultate din administrarea averei, drept onorariu al său.

3) Numește pe d-l Const. Dissescu curator al condamnatului în contumacie Const. Wachmann.

În contra acestui jurnal s'a făcut apel de către d-l Const. G. Dissescu, cerând: *Că curatoarele să fie obligat să depună și restul de 4/5 părți din sumele încasate* cu ocazia administrării averei, mai puțin onorariul ce i se va fixa, de către d-na Maria Wachmann și Maria Herzog, cerând acelaș lucru, cum și de către d-l Drumea Rădulescu, cerând menținerea sa ca curator întrucât nu i se poate impuți nici o neglijență, iar în ce privește 4/5 părți din veniturile încasate, le-a reținut căci, potrivit art. 112 cod. civ., are dreptul să le reție ca onorariu.

Pentru a putea vedea dacă d-l Drumea Rădulescu are dreptul să reție 4/5 părți din veniturile încasate, urmează să examinăm în prealabil instituția absenței, să vedem cine se poate bucura de dispozițiunile art. 112 cod. civ. și dacă curatoarele numit, pe baza art. 476 pr.

pen., unui condamnat în contumacie, se poate ori nu bucura de dispozițiunile acestui text de lege.

În instituția absenței distingem două situațiuni juridice: absența prezumată și absența declarată.

Absența prezumată reglementată de art. 98-100 cod. civ. și 621 și 623 proc. civ., este bazată pe incertitudinea asupra existenței celui dispărut.

După cererea părții celei mai stăruitoare, (soț, descendenți, ascendenți, colaterali, creditor), sau a Ministerului public, celui presupus absent i se numește un *curator*, *pertru ca averea lui să nu rămână în suferință*;

Curatoarele este un *administrator judiciar*. El deține dreptul său dela justiție, care l-a numit, *care îl poate înlocui*, și căreia este ținut *să-i dea socoteli*.

Pentru munca depusă, curatoarele primește un *onorariu*, fixat de justiție, în urma cererii sale și care nu poate fi mai mare de 10%, onorariu pe care nu îl poate reține din sumele încasate în administrația curatelei, decât atunci când a fost autorizat de instanța care l-a numit, altfel fiind îndatorat să depună toate sumele încasate, urmând ca dintr'ânsele să i se mandateze onorariul său.

Absența declarată, reglementată de art. 101 și urm. c. civ., și de art. 621 și 622 pr. civ., este bazată pe credința că cel dispărut a încetat de a mai exista.

Ea este instituită *în interesul moștenitorilor prezumtivi*, singurii cari au dreptul, potrivit art. 101 c. civ., ca, dacă au trecut patru ani din momentul dispariției, să ceară tribunalului declararea celui dispărut ca absent, pentru ca, în urmă, pe baza hotărârii definitive care declară absența, *să poată cere trimiterea lor în posesiunea provizorie a averei celui declarat absent*.

Ei, odată puși în posesiune, nu pot să fie înlocuiți, ceea ce se întâmplă cu curatorii celui presupus absent, căci ei nu sunt niște mandatarii judecătorești, ei intră în exercițiul provizoriu al unui drept care, din cauza credinței că cel dispărut a încetat de a mai exista, este deschis provizoriu în favoarea lor, cu îndatorirea din parte-le de a da socoteală absentului, când s'ar arăta, de averea acestuia, în posesiunea provizorie a căreia au fost trimese.

Ei au dreptul, potrivit art. 112 c. civ., în caz de apariția absentului, să rețină 4/5 din venituri, nefiind îndatorați a întoarce absentului decât a cincina parte din venituri, dacă existența lui va fi dovedită înainte de 15 ani deplină din ziua când el a dispărut și a zecea parte când existența lui se va dovedi după 15 ani deplină, păstrând veniturile în întregime când au trecut 30 de ani deplină dela ziua declarațiunei absenței, căci, prin declararea celui dispărut ca absent și prin trimiterea lor în posesiunea averei acestuia, întărindu-se credința că cel dispărut a încetat din viață, ei și-au făcut iluzia că fructele ce percep le aparțin, și că nu vor mai fi ținuiți să le restituie, și n'a voit legiuitorul când, contrar credinței tuturor, cel dispărut ar apărea, să fie ținuiți la restituțiuni care ar fi fost foarte grele și chiar ruinătoare, poate, pentru ei.

Curatoarele condamnatului în contumacie. În legislațiunea noastră avem art. 476 p. pen., potrivit căruia dacă contumacele este condamnat, din ziua executării deciziunei, averea sa va fi considerată și administrată ca avere de *absent*.

La care din cele două situațiuni juridice ale instituțiunei absenței ne trimite art. 476 pr. pen., la absența prezumată, sau la absența declarată?

Din moment ce absența prezumată este bazată pe credința încetării din viață a celui dispărut și ea are loc în urma intervenției moștenitorilor prezumptivi, în favoarea cărora este reglementată, pentru a le da posibilitatea să intre în posesiunea averii care, este credința că le aparține în baza titlului lor de erezi ai celui dispărut, nu încapă nici o discuțiune că art. 476 pr. pen., nu ne poate trimite la absența declarată, ci la absența prezumată, curatela condamnatului în contumacie fiind instituită în interesul averii acestuia, pentru ca ea să nu rămână în părăsire, tot așa cum este instituită curatela celui presupus absent, iar nu în interesul moștenitorilor lui, în ce privește persoana condamnatului în contumacie, neexistând credința că el a încetat din viață, existența sa și chiar locul unde se află, fiind adesea ori foarte certe.

Condamnatului în contumacie, i se va numi, deci, un *curatore* pentru administrarea averii sale.

Curatoarele condamnatului în contumacie, ca și curatoarele celui presupus absent, este un mandatar judecătoresc, a cărei numire, ca a oricărui mandatar judecătoresc, este *revocabilă*, care este ținut să dea *socoteli* instanței care l-a numit de modul cum își îndeplinește mandatul său și care, pentru munca depusă, primește un onorariu fixat de justiție, onorariu pe care, ca și curatoarele celui presupus absent, *nu îl poate reține din sumele încasate* în administrarea averii condamnatului, decât dacă a fost autorizat de justiție, altfel fiind obligat să depună toate sumele încasate, sub sancțiunea art. 330 c. p., care pedepsește pe curatorii cari își însușesc din veniturile acelora a căror avere o administrează, urmând ca sumele ce i se cuvin ca onorariu, să-i fie mandatate de justiție.

Se susține însă, de către d-l Drumea Rădulescu, că pe baza art. 112 c. civ., are dreptul să rețină 4/5 părți din veniturile condamnatului în contumacie.

Art. 112 c. civ., acordă acest drept moștenitorilor prezumptivi trimiși în posesia provizorie a averii celui declarat absent, după cum am arătat mai sus, și pentru rațiunile mai sus expuse, cum și administratorilor legali.

Cum administrația legală la care se referă acest articol este administrarea soțului prezent care a optat pentru continuarea comunității și cum în legislațiunea noastră art. 124 c. civ. fr. privitor la soții căsătorii sub regimul comunității legale nu a fost reprodus urmează că în legislația noastră ea nu-și găsește aplicațiunea și cuvintele „administrațiunei legale” din art. 112 c. civ., urmează să fie considerate ca nescrise.

Chiar dacă aceste cuvinte le-am considera ca putându-se referi și la alte cazuri, ele nu se pot referi decât numai la cazurile de administrație legală.

Ori, prin administrator legal se înțelege acela care deține dreptul său dela lege, care agisează în virtutea legii, fără să fie nevoie de intervenția justiției, cum este tatăl pentru copilul său minor, soțul pentru soție.

Și cum curatoarele condamnatului în contumacie, ca și curatoarele celui presupus absent, nu este un mandatar legal, căci el nu deține dreptul său direct dela lege, ci un mandatar judecătoresc, care deține dreptul său dela instanța care l-a numit, lui nu i se poate aplica dispozițiunea art. 112 c. civ.

Că intrucât se constată, în fapt din însăși declarația d-lui Drumea Rădulescu, că a reținut 4/5 din venituri, urmează să fie obligat să depună și aceste sume, admițându-se apelul d-lui Const. Dissescu.

Și cum s'a constatat în fapt, ceea ce nici d-l Drumea

nu a tăgăduit, că în intervalul de atâția ani de când a fost numit curatore al averii condamnatului Const. Wachmann, nu s'a interesat de toată averea acestuia, nefăcând acte de administrație asupra întregii averi, ceea ce, după cum constată tribunalul în considerentele jurnalului apelat, indică că nu s'au depus suficiente diligențe în conservarea și administrarea averii și cum, pe de altă parte, se constată că a reținut, fără cauză, 4/5 părți din veniturile averii condamnatului, deși era dator în executarea mandatului său judecătoresc, să le depună la timp la Casa de Depuneri pentru a fructifica, bine s'a dispus de tribunal înlocuirea sa, așa încât apelul d-lui Drumea Rădulescu, urmează să fie respins ca nefondat.

ȘTEFAN P. MIHĂILEANU

Procuror la Curtea de Apel din București

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE *)

De pe lângă

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

Audiența dela 18 Maiu 1928

Președinte D. HOZOC, consilier

Sesizarea Camerei de punere sub acuzare. Ordonanța de trimitere în judecată înaintea instanțelor corecționale rămasă definitivă. Hotărâri anterioare prin care instanțele corecționale s'au declarat incompetente pe motiv că faptul constituie o crimă. Conflict negativ. Soluționarea lui de C. de Apel, în sensul că faptul constituie o crimă. Sesizarea Camerei de Procurorul general pentru a dispune trimiterea în judecata Curții cu juri. Sesizare regulată.

Când un conflict negativ s'a ivit între instanțele corecționale care s'au declarat incompetente și judele de instrucție care ulterior a decis prin ordonanța definitivă și irevocabilă că faptul este de competența instanțelor corecționale, dacă instanța chemată să reguleze competența va decide că faptul constituie o crimă și urmează a fi judecat de Curtea cu jurați, atunci dosarul cauzei nu va mai fi retrimis judelei de instrucție care s'a desezizat în mod definitiv, ci se va sesiza prin mijlocirea Procurorului General Camera de punere sub acuzare pentru a decide trimiterea la jurați.

Având în vedere că din deciziunea No. 166 din 6 Aprilie 1928 a Curții de Apel din Galați, rezultă că Ioan P.

*) CURTEA DE APEL GALAȚI, SECȚIA I

Audiența dela 6 Aprilie 1928

Președinția d-lui AUREL BOGDAN consilier

Decizia corecțională No. 166

Curtea.

Asupra cererii făcută de d. Procuror General de pe lângă această Curte, prin adresa No. 2938 din 17 Iunie 1927, de a se regulă competența în afacerea privitoare pe Ion P. Lungu.

Având în vedere că din actele dela dosar se constată, că în urma plângerilor lui Petru P. Negru și a lui Vasile P. Negru, adresate d-lui Procuror al Tribunalului Tutova, cum că în ziua de 16 Martie 1924, acesta din urmă, ca Primar al comunei Crețești din județul Tutova, voină a aresta pe locuitorul Costache P. Lungu care era beat și făcea scandal, au sărit frații săi Vasile P. Lungu și Ioan P. Lungu și Vasile P. Lungu trăgând cu revolverul, a lovit pe Petrache P. Negru, apoi Ion P. Lungu spurcând că nu știe să tragă și să tragă el la piept ca să omoare pe Vasile P. Negru, a luat revolverul din mâna lui Vasile P. Lungu și trăgând, a lovit pe locuitorul I. Ciurea, numiții sunt trimiși, cu rechizitor, în judecata acestui

Lungu fiind supus judecății prin rechizitoriul Parchetului de Tutova pentru faptul de ultragiu și rănire, prevăzut de art. 186 și 240 pr. pen., în persoana lui Vasile P. Negru primar și Petrache P. Negru, Tribunalul Tutova prin sentința No. 1007 din 4 Mai 1925, și-a declinat competența de a judeca, pe motiv că faptul constituie o lovire simplă, și a trimis afacerea la judecătoria ocolului Bălăbănești; că această judecatorie și-a declinat la rândul său competența prin cartea de judecată No. 730 din 17 Noembrie 1925, pe motiv că faptul lui Ion P. Lungu, întrunește elementele crimei de omor, săvârșită dar neisbutită, de oarece a tras două focuri de revolver asupra fraților Negru, rănind pe unul din ei în coapsa piciorului drept, cu voință de a-i omori; că apoi, afacerea fiind trimeasă la judecătorul de instrucție al Tribunalului Tutova, acesta procedând la instruirea afacerii, prin ordonanța No. 36 din 12 Mai 1927, declară caz de urmărire în contra lui Ion P. Lungu, numai pentru faptul de lovire grave, prevăzut de art. 239 c. p., și dispune trimiterea lui în judecata judecătoriei de ocol; că în urma conflictului ivit între ordonanța

tribunal, pentru faptele prevăzute și pedepsite de art. 186 și 240 c. p.;

Că zisul Tribunal, în urma instrucțiunii făcute, prin sentința corecțională No. 1007 4 Mai 1925, considerând că faptul imputat nemișilor este acel prevăzut și pedepsit de art. 238 al. I c. p., și-a declinat competența, pe motivul că intră în competența judecătoriei ocol, Bălăbănești, jud. Tutova

Că acea judecatorie, căreia i s'a trimis afacerea spre judecare, prin cartea de judecată penală No. 730 din 17 Noembrie 1925, își declină și ea competența, considerând că astfel cum s'a petrecut faptul, el constituie crimă de omor săvârșită dar neisbutită, ce nu intră în atribuțiile sale.

Având în vedere că ambele hotărâri menționate mai sus rămânând definitive și cursul justiției găsindu-se întrerupt prin acest conflict de jurisdicție, urmă să se dea în cauză un regulament de competență conform art. 523 pr. penală;

Având în vedere că în urma celor expuse mai sus, Parchetul Tribunalului Tutova trimițând lucrările pentru cercetări conform art. 45 pr. penală, Judeului Instructor de pe lângă acel tribunal, acesta prin ordonanța definitivă No. 36 din 12 Mai 1927, declară că sunt suficiente dovezi de culpabilitate și deci există caz de urmărire contra lui Ioan P. Lungu, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 239 c. p., cerând sesizarea judecătoriei ocol, Coroești din jud. Tutova, competente cu judecarea unor asemenea infracțiuni, și că nu este caz de urmărire contra lui Vasile P. Lungu pentru faptul ce i se impută;

Având în vedere că din instrucțiunea urmată înaintea instanțelor susnumite, ca și din cercetările făcute de către judele instructor, pe temeiul cărora a dat ordonanța definitivă, rezultă că, cu prilejul scandalului ce se iscase când Vasile P. Negru, primarul Comunei Crețești, care era însoțit de fratele său Petrache P. Negru, voia să aresteze pe locuitorul Costache P. Lungu, care fiind beat nu ascultă de sfaturile ce i se da de a se liniști, fratele acestuia, Ion P. Lungu, a tras mai multe focuri de revolver, din care unul a tins vârful cîmei lui Petrache P. Negru, altul l'a lovit în piciorul drept, iar al treilea a perforat vârful căciulei locuitorului Ion V. Ciurea.

Considerând că în atare circumstanțe și întrucât este constant în speță că infractorul Ioan P. Lungu a avut voință de a trage cu revolverul în cei doi frați P. Negru, incontestabil că nu poate fi vorba de rănire insensul art. 239 c. p., așa cum caracterizează tribunalul ca și judele instructor fapta descrisă, deși elementele constatate sunt aceleași: pornire voință și conștientă de a trage cu o armă de foc care, incontestabil, este omorătoare, — ci de crimă de omor săvârșită dar neisbutită, prevăzută de art. 38 al. 2 c. p., și deci instanța instituită de lege să-l judece, este Curtea cu Jurați, în jurisdicția căreia s'a petrecut faptul.

Că prin urmare, regulând competența, afacerea urmează să fie trimisă D-lui Procuror General local spre a sesiza instanța competentă.

Pentru aceste motive, etc.

Regulând competența și constatând că faptul privitor pe Ioan P. Lungu, este crimă de omor, săvârșită dar neisbutită, Trimite dosarele d-lui Procuror General, spre a sesiza instanța competentă.

(ss) A. Bogdan, M. Mantu, V. G. Ioan.

judecătorului de instrucție, rămasă definitivă prin neopozare, și cartea de judecată a judecătoriei Bălăbănești, asemenea rămasă definitivă prin neapelare. Curtea de Apel din Galați s. I, chemată a pronunța un regulament de competență, prin decizia No. 166 din 1928, a constatat că faptul imputat lui Ion P. Lungu, este crimă de omor, săvârșită dar neisbutită, și a trimis afacerea parchetului general spre a sesiza Curtea cu jurați competentă, iar Parchetul General a sesizat această Cameră de punere sub acuzare, prin adresa mai sus menționată;

Asupra chestiunii dacă Camera de punere sub acuzare, poate fi regulat investită, în materie de crimă, prin cererea Parchetului General, s'a ivit divergență între d. prezident D. Hozoc, care pentru motivele din opinia separată, este de părere a se respinge cererea parchetului general și între d-nii consilieri I. Șerbănescu și V. Stamate, cari pentru motivele arătate mai jos, sunt de părere a se admite cererea și a se statua asupra acuzațiunii.

Considerând că dispozițiunea art. 135 pr. pen., care în materie de crimă, investirea Camerei de punere sub acuzare se face prin trimiterea actelor de către judecătorul de instrucție, este aplicabilă numai în cazul când judecătorul de instrucție dă ordonanță de trimitere la Curtea cu jurați, iar nu și atunci când dă o ordonanță de trimitere la instanțele corecționale, cum este ordonanța de trimitere a judecătorului de instrucție Tutova No. 36 din 1927;

Considerând că întrucât conflictul dintre ordonanța judecătorului de instrucție pentru trimiterea la instanțele corecționale și hotărârile acestor instanțe a intervenit decizia No. 166 din 6 Aprilie a. c., prin care Curtea de Apel a regulat competența, a calificat faptul de crimă și a trimis pe inculpat în judecata juraților, această Cameră de punere sub acuzare, are obligațiunea de a statua asupra acuzațiunii, fără a se mai preocupa de regularitatea investirii sale; că într'adevăr, pe deoparte, decizia Curții de Apel care a regulat competența, are autoritate de lucru judecat și nu s'ar putea executa decât printr'o decizie de trimitere, pronunțată de această Cameră de acuzare, singura în drept să investească Curtea cu jurați de judecata crimei, iar pe de altă parte, afacerea nu s'ar mai putea restitui judecătorului de instrucție, care s'a desesizat definitiv prin ordonanța de trimitere la instanțele corecționale, fără a se provoca un nou conflict între această Cameră de acuzare și judecătorul de instrucție;

Că, de aceea, Camera de acuzare, în majoritate, urmează a examina dacă sunt indicii suficiente pentru urmărirea lui Ioan P. Lungu și trimiterea lui înaintea Curții cu jurați.

Pronunțată în Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea d. Apel din Galați, astăzi 18 Mai 1928, de d-nii I. Șerbănescu și V. Stamate, consilieri.

(ss) I. Șerbănescu, V. Stamate.

OPINIUNE

Având în vedere că rezultă în fapt următoarele:

Tribunalul Tutova, fiind sesizat prin rechizitoriul Procurorului de Tutova, cu acțiunea publică contra lui I. P. Lungu, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 186 și 240 c. p., își declină competența pe motiv că faptul învinuit constituie o lovire simplă; se investește ulterior judecătoria Bălăbănești, care la rândul ei, își declină competența, pe motiv că faptul imputat, este crimă. Trimițându-se afacerea la instrucție, intervine ordonanța Judecătorului de Instrucție No. 36 din 12 Mai 1927, prin care se declară caz de urmărire în contra lui I. P. Lungu, pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 239 c. p.

În fața acestui conflict de jurisdicție, se sesizează Curtea de Apel Galați, pentru darea unui regulator de competență,

care prin decizia Nr 166 din 6 Aprilie 1928, constată că faptul comis de I. P. Lungu, este crimă de omor săvârșită dar neisbutită, și că instanța care trebuie să judece este Curtea cu jurați, fără însă să se arate și instanța care trebuie investită, și nici calea de urmat pentru această investire;

La 8 Mai 1928, cu adresa Nr. 2693 din 1928, Procurorul General al Curții de Apel din Galați, trimite dosarul împreună cu un raport rechizitor Prezidentului Camerei de punere sub acuzare, spre a sesiza Camera, și statuă asupra afacerii.

Având în vedere că conflictul negativ de jurisdicție, s'a produs între Tribunalul corecțional, Judecătorul de ocol și Judecătorul de instrucție;

Că potrivit art. 525 pr. p., pentru deslegarea unui atare conflict, instanța chemată a regulă competența, este Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind vorba de instanțe de diferite grade și s'apuse la jurisdicțiuni deosebite;

Că în speță, deslegarea conflictului, făcându-se de Curtea de Apel din Galați, rămâne a se vedea dacă deciziunea Curții poate produce toate consecințele unei regulări de competență;

Având în vedere că consecințele unei deciziuni judecătorești, derivă din forța ei legală, bazată și dânsa pe autoritatea lucrului judecat care fixează definitiv și irevocabil soluțiunea conflictului juridic;

Că în principiu, lucrul judecat presupune o hotărâre emanată dela o autoritate judecătorească competentă, „*ratione materiae*”, și care să fi avut jurisdicțiunea legală asupra conflictului soluționat;

Că totuși, pentru a se respecta autoritatea neîngrădită a hotărârii judecătorești, chiar în cazurile când statuiază fără competență, s'a decis ca autoritatea lucrului judecat poate prevala autoritatea legii de ordine publică, cu consecința că incompetența „*ratione materiae*”, se poate acoperi prin intervențiunea unei hotărâri judecătorești;

Că însă chiar în asemenea situațiune, trebuiesc exceptate cazurile când executările unor astfel de hotărâri ar contraria ordinea publică, când e vorba de judecăți inexistente, adică de judecăți lipsite de forme esențiale și substanțiale necesare pentru existența juridică a actului ce constată pronunțarea justiției cât și pentru înțelegerea și existența efectului juridic ce trebuie să derive din deciziunile judecătorești și în fine, când e vorba de acele deciziuni menite de a crea și a stabili prin puterea lor, numai ordinea jurisdicțiilor;

Că atribuțiunea instanței chemată a judeca conflictul de jurisdicție, fiind specială și extraordinară, cu efect imperativ, ce o apropie de legea însăși — fapt ce a făcut să se emită în doctrina franceză ideea că consiliul regelui, adică instanța de pe vremuri instituită pentru rezolvarea conflictelor, când statuă asupra cererilor de regulare de competență, nu eră o putere judecătorească, ci mai mult o putere legiuitoare, — și cu menirea de a fixa ca și legea, ordinea jurisdicțiilor, prin restabilirea cursului justiției întrerupt, urmează că o asemenea atribuțiune nu se poate exercita decât de autoritatea judecătorească investită cu un asemenea oficiu extraordinar de jurisdicție, și că o deciziune dată pentru regularea competenței de o altă instanță, e ca și inexistentă, fără putința de a fi aplicată și fără putință de a-si produce consecințele ei legale la adăpostul respectului datorit autorității lucrului judecat;

Că dacă regulamentul de competență dat de Curtea de Apel din Galați, e ca și fără ființă, cursul justiției nu e regulat și o sesizare a Camerei din partea d-lui Procuror General, e rău venită.

Că în ipoteza când ne-am afla în fața unui regulament de competență, și încă Camera de punere sub acuzare e rău investită.

Că în adevăr, regulatorul de competență ivit pentru deslegarea unui conflict negativ de jurisdicție are ca efect de a anulă deciziunile de incompetență ce a produs conflictul și a determina direct jurisdicția numai între instanțele ce au pro-

mulțat acele decizii, fără posibilitate ca tribunalul designat, să-si mai examineze propria-i competență;

Că conflictul ivindu-se între Tribunal, Judecătorul de ocol și Judecătorul de instrucție, instanța designată de regulatorul de competență, trebuie să nu fie alta în afară de acestea căci admitându-se contrariul, ajungem la găsirea unei noi instanțe, ce ar fi putut soluționa litigiul, adică la inexistența conflictului negativ din jurisdicție;

Că în deciziunea Curții de Apel de regulare de competență, deși nu se arată care este instanța designată pentru soluționare, totuși faptul fiind calificat de crimă, instanța chemată a se supune regulatorului de competență eră judecătorul de instrucție, care se găsește obligat a primi calificarea dată de Curte și prin consecință, de a-si modifica ordonanța de trimitere în judecată, potrivit acestei calificări;

Că sesizarea Camerei de punere sub acuzare, făcându-se de Procurorul General prin raportul rechizitor prevăzut de art. 212 pr. penală, presupune o investire prin trimetere așa cum indică art. 135 pr. penală când judecătorul de instrucție găsește că fapta imputată inculpatului, constituie o crimă;

Că însă ordonanța judecătorului de instrucție e definitivă și din ea rezultă o trimitere în judecată pentru un fapt corecțional;

Că deci nu poate fi loc la o sesizare a Camerei de punere sub acuzare pe temeiul unei astfel de ordonanțe, atâta vreme cât Judecătorul de instrucție nu ar fi dat o altă ordonanță de urmărire pentru crimă, în urma reînviatului de competență ivit;

Că o sesizare făcută peste trimiterea definitivă a Judecătorului de instrucție, este nelegală, iar Camera de punere sub acuzare, necompetentă de a se pronunța;

Că Camera de punere sub acuzare își are competența ei fixată de legiuitorul penal, fie ca instanță de apel judecând opozițiile contra ordonanțelor judecătorului de instrucție, în care caz e investită prin opozițiunea părții interesate, — fie ca instanță de punere sub acuzare, — în care caz e investită prin raportul Ministerului Public de pe lângă Curtea de Apel, în urma trimiterei ordonate a judecătorului de instrucție, conform art. 135 pr. pen., — fie ca instanță de cercetare și punere sub acuzățiune, fără o instrucțiune anterioară, investindu-se singură, în cazurile indicate de art. 230 pr. penală, pentru persoanele neaprinse în urmărirea judecătorului de instrucție, sau de Ministerul Public a Curții de Apel, potrivit art. 245 pr. penală, pentru afacerile mai grave, ce nu au fost deloc instruite;

Că în drept, sesizarea Procurorului General nu intră în nici unul din aceste cazuri, ea referindu-se la un fapt înstruit în prealabil, care nu putea preocupa Camera de punere sub acuzare decât în urma instrucției făcute de judecătorul de instrucție, sau în urma unei opozițiuni;

Că dacă doctrina și jurisprudența admite în mod cu totul excepțional sesizarea Camerei de punere sub acuzare direct de către instanța chemată a regulă competența, chiar în cazul când conflictul negativ de jurisdicție s'a declarat între alte instanțe, rațiunea este că o asemenea situațiune, fiind datorită faptului că instanța ce trebuie să se pronunțe asupra regulatorului de competență, neavând în procedura făcută toate elementele necesare pentru verificarea infracțiunii și implicit pentru designarea instanței competente, găsește modalitatea completării instrucțiunii, prin oficiul Camerei de punere sub acuzare, înaintea căreia trimite afacerea, cu acest scop de cercetare suplimentară, și cu mandat de a se pronunța ea, asupra competenței și de a sesiza ulterior, instanța de judecată;

Că atunci însă când instanța ce regulează competența are elemente suficiente pentru determinarea calificării legale, decide ea însăși competența și o investire a Camerei de punere sub acuzare, nu mai e cu putință;

Că Curtea de Apel, calificând faptul de crimă, afacerea trebuie trimisă judecătorului de instrucție, spre a ordona trimi-

terea conform calificărei date prin regulatorul de competență, iar nu înaintea Camerei de punere sub acuzare, care nu mai poate fi investită de Procurorul General, atâta vreme cât există o trimitere definitivă făcută de judecătorul de instrucție pentru un fapt corecțional și atâta vreme cât nici măcar Curtea de apel prin regulatorul său de competență, nu a mai găsit necesar trimiterea afacerii înaintea camerei, având elemente suficiente în procedura urmată pentru calificarea infracțiunii.

Pentru aceste motive, socotim că Camera de punere sub acuzare, e rău investită.

(ss) D. HOZOC.

NOTĂ. — Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel din Galați, a avut să se pronunțe prin decizia ce adnotăm, asupra următoarelor chestiuni:

1) Dacă în caz de conflict între un Tribunal, o Judecătorie de ocol și un Jude instructor, regularea de competență poate fi făcută de Curtea de Apel.

2) Dacă un regulator de competență emanat de la altă instanță, decât cea care are de la lege căderea de a soluționa conflictul de competență, obligă pe instanța de trimitere.

3) Dacă Camera de punere sub acuzare poate fi sesizată numai prin cererea și raportul Procurorului general, fără a exista o ordonanță definitivă de transmiterea actelor.

Camera de acuzare din Galați cu majoritate s'a pronunțat în sens afirmativ asupra tuturor acestor chestiuni, în timp ce domnul consilier D. Hozoc, prin opinia d-sale separată, a îmbrățișat, dinpotrivă, soluția negativă în toate trei cazurile.

De la început declarăm că suntem pedeaintregul alături de opinia separată.

Vom examina rând pe rând cele 3 chestiuni.

I. Se știe că conflictele negative sau pozitive de competență se soluționează întotdeauna de instanța superioară sub a cărei jurisdicțiune comună s'ar găsi instanțele între cari s'a ivit conflictul. Deci, pentru a găsi instanța regulatoare se urcă în scara instanțelor judecătorești până ce se dă de cea dintâi instanță cu jurisdicțiune comună față de instanțele în conflict.

În speță conflictul negativ a sfârșit prin a se declara între judele de instrucție și judele de ocol.

Când conflictul se ivește între doi judecători de instrucție puși sub jurisdicțiunea aceleiași Camere de acuzare, regularea competenței se face de această cameră; iar dacă cei doi, judecători de instrucție aparțin jurisdicțiunii a două Camere de punere sub acuzare, atunci regularea competenței se face de Inalta Curte de Casație. (Poittevin, Code d'instr. crim. art. 63, nr. 138, T.T. Tănăsescu, Camera de acuzare, p. 14).

Așa dar, instanțele sub a căror jurisdicțiune se află judele de instrucție sunt: Camera de acuzare și Inalta Curte de Casație.

Ca consecință oridecâteori se va ivi un conflict între o instanță de fond — Judecătorie, Tribunal sau Curte — și un jude de instrucție, singura instanță chemată a regulă competența este Inalta Curte de Casație, fiindcă nu există altă instanță sub a cărei jurisdicțiune comună să se găsească și judele de instrucție și instanța de fond, pentru bunul motiv că nici o instanță de fond nu poate fi sub jurisdicțiunea Camerei de acuzare, care constituie, în afară de Inalta Curte, singura instanță sub a cărei jurisdicțiune se află judele instructor.

Jurisprudența ca și doctrina s'au pronunțat constant în acest sens: „Lors donc que le tribunal a été saisi par une ordonnance du juge d'instruction, il doit, s'il est in-

compétent, déclarer purement et simplement son incompetence, sans prononcer aucun renvoi”. „La désignation du juge ne peut être faite en ce cas que par la Cour de Cassation statuant par voie de règlement de juges”. (Le Poittevin, op. cit. art. 193, nr. 29 și 31; a se vedea și Dalloz, V. Règlement de juges, nr. 175, 186; F. Hélie, Instr. crim. VI, nr. 2924; Garraud, Instr. crim. IV, p. 637-8; Perreau, De la Qualification en matière criminelle, p. 328, Vidal et Magnol, Cours, p. 820 nota 1; Dutruc, Ministère public, I, p. 375 nr. 151; Boitard, Leçons, nr. 853; Tanovicarsu, Tratat, vol. V, p. 184 și E. Pétit, în Jurisprudența Generală 1927, sp. 827).

Așa dar, fie că mai întâi s'a dat ordonanța de trimitere pentru delict și apoi Tribunalul s'a declarat incompetent pe motivul că faptul constituie o crimă, fie invers, conflictul dintre Tribunal și judele instructor se va soluționa de Inalta Curte.

Și ceia ce spunem despre Tribunal, se aplică și în cazul când judele de ocol se găsește în conflict cu judele de instrucție — cum e cazul în speța noastră — regularea competenței va reveni Inaltei Curți de Casație. (v. Vidal et Magnol, Cours, p. 820 nota 1 și jurisprudența franceză acolo citată).

Iată de ce, asupra acestui prim punct, aprobăm soluțiunea opiniei separate, recunoscând că nu C. de apel are să reguleze competența în speță.

II. Regulamentele de competență au desigur un caracter imperativ pentru instanțele de trimitere, întrucât în genere un regulator de competență sustrage în mod definitiv din desbaterile judiciare chestiunea competenței și deci sub acest raport are ceva din autoritatea lucrului judecat. Am întrebuințat expresiunile „în genere” și „are ceva”, tocmai pentru a marca rezervele ce trebuie să facem în această materie.

În adevăr, atât doctrina cât și jurisprudența au decis că regulatorul de competență obligă numai atâta timp cât nu survin fapte, circumstanțe sau elemente noi cari conduc la schimbarea calificărei infracțiunii și cari nu au fost cunoscute și discutate de instanța regulatoare de competență. (vezi: V. Marzini, Trattato di pr. pen. vol. I, p. 293: „La decisione della Corte di cassazione sulla competenza costituisce giudicato irrevocabile; ma perche abbia codesta efficacia, è necessario che rimangano immutati, nelle successivi fasi processuali, i termini della questione decisa dalla Corte suprema. Non si può presumere che questa abbia portato il suo giudizio su cio che non conobbe”).

„Le juge saisi par un renvoi ne peut donc plus, sauf de cas où les faits changeraient de face, se déclarer incompetent”; F. Hélie, Instr. crim. vol. VIII, p. 562.

A se vedea și cele scrise de noi în Tratatul Tanovicarsu, vol. IV, nr. 1618 p. 95. Deasemeni: A. Jannitti, Codice de proc. pen. art. 30, nr. 2 și 4)

În al doilea rând, regulatorul de competență deși are asemănare cu lucru judecat, totuși nu-i poate fi complet asemuit. Lucru judecat, emanat chiar de o instanță incompetentă, capătă autoritate din moment ce hotărârea este definitivă și irevocabilă; ori nu acelaș lucru se poate spune de regulamentul de competență.

Regulatorul de competență, ca act judecătoresc, are nu numai rolul de a fixa competența, ci și pe acela de a sesiza instanța găsită competentă. Prin prisma acestei din urmă funcțiuni regulatorul de competență este totdeauna susceptibil de discuțiune.

Se știe că prima îndatorire a instanțelor penale este de a verifica regularitatea sesizării lor, examinând dacă actul prin care au fost sesizate există, dacă el emană dela persoana sau organul îndrituit de lege să procede-

ze la o atare sesizare și dacă acel act este regulat ca formă. În îndeplinirea acestei îndatoriri legale, — legea interzicând judecătorilor de a judeca atunci când sesizarea este vicioasă — instanța investită printr'un regulat de competență poate și trebuie să verifice dacă acel regulat emană dela autoritatea pe care lege o arată ca competentă să soluționeze conflictul care a condus la acel regulat, fiindcă mai presus de autoritatea acestui regulat este autoritatea legii. Deci, dacă instanța investită prin regulamentul de competență constată că acel regulat emană dela o instanță care nu avea căderea de a soluționa conflictul, va considera, pe baza legii, sesizarea sa ca ilegală și ca atare, în lipsa de sesizare valabilă, va refuza să intre în cercetarea pricinii.

Procedând astfel, instanța de trimitere nu provoacă un nou conflict, ci se menține pe terenul conflictului inițial, rămas pentru ea ca nerezolvat. Ministerul public sau partea interesată, în acest caz va avea alternativă: sau să atace la instanțele superioare hotărârea prin care instanța de trimitere s'a considerat ca nelegală sesizată, când ar crede că această instanță s'a înșelat, sau să se adreseze instanței cu adevărat competentă pentru a rezolvi conflictul inițial de competență, atunci când ar recunoaște că în adevăr regularea competenței se făcuse de o instanță ce nu avea căderea.

Iată de ce socotim că în speță Camera de acuzare avea dreptul să refuze de a statua pe baza unui regulament de competență emanat dela o instanță fără cădere și iată de ce deci aprobăm și din acest punct de vedere soluțiunea opiniunii separate.

III. Camera de acuzare ca orișice instanță are și ca îndatorirea — de care vorbeam mai sus — de a-și verifica în primul rând regulata ei sesizare.

„*N'oublions pas, en effet, que la chambre d'accusation comme tout organisme investi d'une fonction juridictionnelle, n'a d'initiative qu'après avoir été mise en mouvement*“ spune Garraud în *Traité d'instr. crim.* III, p. 348).

De aci și obligațiunea acestei instanțe de a verifica regularitatea sesizării sale (v. *Poittevin*, op. cit. art. 221, nr. 12 și 58).

Ori Camera de acuzare poate fi sesizată în următoarele moduri:

- 1) Printr'o ordonanță de trimiterea actelor de instrucțiune, în caz de crimă, conform art. 135 pr. pen.
- 2) Printr'o opozițiune făcută conform art. 137 pr. pen.
- 3) Prin rechizițiunile Procurorului General în cazurile prevăzute de art. 245 p. p.

Camera de acuzare mai poate fi investită și printr'un regulat de competență, fie atunci când un conflict s'a iscat între ea și o altă instanță, fie — însă cu totul excepțional — atunci când cu ocaziunea unui conflict ivit între alte instanțe și în lipsa elementelor cari să conducă la soluționarea conflictului, instanța chemată a regula competența trimite cauza la Camera de acuzare pentru aduna elemente și a rezolvi implicit conflictul. (v. *F. Hélie*, op. cit. VIII, u. 562).

În speță am văzut că conflictul s'a ivit între judele de ocol care și-a declinat competența pe motiv că faptul constituie o crimă, cartea de judecată declinatorie rămânând definitivă și judele de instrucție care a decis prin ordonanța definitivă că faptul e de competența judeului de ocol, ordonanța care a rămas și ea irevocabilă prin neatacare.

Așa dar în speță din cele 3 moduri de sesizare a Camerei de acuzare două se exclud în mod definitiv și

anume: nu mai poate fi sesizată Camera pe cale de opozițiune contra ordonanței de trimitere a judeului instructor, fiindcă termenele defipte de art. 137 pr. pen. au expirat; nu mai poate fi deasemeni sesizată Camera de acuzare de Procurorul General, conform art. 245 pr. pen. fiindcă din moment ce asupra unei învinuiri s'a dat o ordonanță de trimitere rămasă definitivă, Ministerul public nu mai poate porni o nouă instrucțiune asupra aceleiași învinuiri. Procurorul general avusese deschisă calea opozițiunii contra ordonanței de trimitere, de care însă nu a uzat.

Excluse fiind aceste 2 moduri de sesizare a Camerei de acuzare nu mai rămânea decât o alternativă și anume: sau instanța reglatoare de competență găsească că nu are elemente suficiente pentru a soluționa conflictul și investească în mod expres Camera de acuzare, pentru a aduna elemente și a tranșa conflictul (*ceia ce în speță nu s'a făcut*), sau instanța reglatoare pe baza de elemente suficiente constată că faptul este o crimă și că deci greșit judele de instrucție s'a desesizat printr'o ordonanță de trimiterea pricinii la instanțele corecționale, și în consecință anulând acea ordonanță reinvestea pe judele instructor care urma să se coformeze deciziunii reglatoare procedând la cele legale pentru transmiterea actelor la Camera de acuzare (*tocmai ceea ce s'a decis în speță*).

Odată eșiți din această alternativă chestiunea e ca și rezolvată.

Așa dar singura posibilitatea de a se sesiza în speță Camera de acuzare, era aceea a ordonanței de transmiterea actelor conform art. 135 pr. pen. ordonanța pe care urmă să o dea judele instructor în urma regulării competenței, care implicit a anulat prima sa ordonanță.

Argumentul din deciziunea majorității, că instanța care a regulat competența nu mai putea reinvesti pe judele instructor întrucât acesta se desesizase în mod definitiv, este inacceptabil, fiindcă în conflictele negative totdeauna există desesizări definitive, iar rostul regulatorului este tocmai de a reinvesti pe una din instanțele astfel desesizate.

Deasemeni argumentul că dacă Camera s'ar considera rău investită, s'ar provoca un nou conflict între ea și judele instructor, este inacceptabil. Camera constatând că a fost rău sesizată nu provoacă nici un conflict, ci trimite pur și simplu pe Procurorul General să se adreseze acolo unde trebuie, adică în baza regulatorului de competență să transmită dosarul cauzei la judele instructor pentru ca acesta să se supună imperativului rezultat din acel regulat. Judele instructor, din moment ce teza sa a căzut prin soluționarea conflictului, dator ar fi fost să se reinvestească cu cercetarea pricinii și să dea o ordonanță de transmiterea actelor la Cameră, așa că, teama de un nou conflict era nelegitimă.

În rezumat, deci Camera de acuzare, în majoritate, a considerat ca bază a sesizării sale cererea Parchetului General intervenită ca urmare a regulatorului de competență.

Putea o atare cerere să investească Camera de acuzare?

Răspundem nu! Am arătat când poate Procurorul general să investească direct Camera conform art. 245 pr. pen. și de ce în speță nu mai putea interveni o atare sesizare.

Dar s'a spus că Procurorul general lucră de data aceasta pe temeiul regulatorului de competență care îl invita să sesizeze instanța competentă.

Lăsăm laoparte modul impropriu în care s'a exprimat deciziunea reglatoare de competență, care regulând competența avea îndatorirea de a indica care din

cele două instanțe intrate în conflict negativ va fi resezizată, sau dacă eventual se sesizează o altă instanță. Observăm însă, că aceasta deciziune spune în dispozitivul ei: „Trimite dosarul d-lui Procuror General spre a sesiza instanța competentă”. Care era acea instanță? Instanța care urmă să judece fondul, adică Curtea cu jurați. Desigur că nu, fiindcă pe deoparte instanța care a regulat competența nu putea sesiza prin regulator direct Curtea cu juri, iar pe de altă parte Procurorul General nu poate nici el sesiza Curtea cu jurați, știut fiind că această instanță nu poate fi investită decât printr-o deciziune a Camerei de acuzare (excepțiune pentru delictele de presă).

Care putea fi în cazul acesta instanța competentă de care vorbește deciziunea Curții? Camera de acuzare nu, fiindcă conflictul se ivise între judele de ocol și judele instructor. Ori, dacă se admite că în cazul de conflict negativ instanța care regulează competența poate sesiza chiar o altă instanță decât cele intrate în conflict, nu mai puțin adevărat că această sesizare trebuie să fie ordonată expres prin regulatorul de competență. În speță însă regulatorul nu dispune investirea Camerei de acuzare, ci invită pe Procurorul General să investească el instanța competentă. Ori, în lipsa indicărilor exprese a altei instanțe decât cele intrate în conflict, Procurorul General nu se putea adresa decât acelei instanțe a cărei teză a fost infirmată prin regulatorul de competență și căreia implicit prin această infirmare i se cerea să adopte imperativul regulatorului de competență.

Procurorul General era deci invitat prin deciziunea regulatoare să sesizeze instanța a cărei teză căzuse în soluționarea conflictului, adică judele de instrucție căruia îi revenea sarcina de a rediși actul preliminar, fără de care în speță o sesizare a Camerei de acuzare nu mai era posibilă pe altă cale, act preliminar care conform art. 135 pr. pen. este ordonanța de transmiterea actelor de instrucțiune la Camera de acuzare.

Acestui act nu-i putea suplea nici deciziunea regulatoare de competență, așa cum a fost dată, nici cererea-raport adresată de Procurorul General, fiindcă în afara de cele trei moduri ordinare și unul excepțional de sesizare a Camerei de acuzare pe care le-am arătat la început, nu mai există alt mod de sesizare. Ori din cele 3 moduri ordinare, 2 erau complet închise: cel prevăzut de art. 137 și cel prevăzut de art. 245, după cum închis era și modul extraordinar din moment ce regulatorul nu pronunțase expres investirea Camerei. Rămânea deci singura cale indicată de art. 135, după care însă, sesizarea Camerei nu poate avea loc decât prin ordonanța de transmiterea actelor, care nu poate fi supleată de cererea sau raportul Procurorului general, „la chambre d'accusation n'est pas saisie par le rapport du procureur général, mais par l'ordonnance du juge d'instruction rendue conformément à l'art. 133; la procédure n'est adressée au procureur général que comme chargé de la recevoir sans frais pour le compte de la Chambre d'accusation à qui elle appartient et pour assurer la célérité et la sûreté du transport de pièces” (Le Poittevin, op. cit. art. 217, nr. 8).

În fine, Camera de acuzare nu putea evoca pricina din oficiu, fiindcă dreptul de evocare implică o prealabilă și regulată sesizare.

Pentru toate acestea aprobăm soluțiunea opiniei separate și în privința celei de a treia chestiuni.

VINTILĂ DONGOROZ.

TRIBUNALUL ARAD SECȚIA II.

Audiența dela 5 Noembrie 1928

Președinția d-lui C. FIKER președinte

Sentința civilă No. 5533/1913—17

Act administrativ de gestiune, spre deosebire de actul administrativ de autoritate. Legea contenciosului administrativ, se referă numai la cele din urmă.

Actele administrative de gestiune sunt supuse jurisdicțiunii Tribunalului ordinare.

Actul administrativ de gestiune este acela prin care se ține a se conserva patrimoniul Statului, prin administrație sau dispozițiune, act întemeiat pe ideea unui raport de drept privat și pe care autoritatea administrativă îl face ca orice persoană particulară.

Ca atare, jurisdicțiunea acestor acte cade sub dreptul comun, competența revenind tribunalelor ordinare ca în orice act, interesând ideea de patrimonialitate.

Astfel, anularea unei licitațiuni publice și a actului de arendare a dreptului de pescuit în apele prținse ale Statului, încheiat cu acea ocaziune de către Ministerul de domenii, reprezentat prin agronomul regional, și un particular, cade în competența Tribunalului fiind un act administrativ de gestiune, și nu în aceea a Curții de apel, întrucât în speță nu este cazul de a se aplica art. 1 din legea contenciosului administrativ care se referă numai la actele administrative de autoritate, acte prin cari se ordonă sau se interzice ceva colectivității, cu scopul de a se menține respectul ordinii în Stat și date în virtutea puterii publice cu care este investit organul de la care emană.

Tribunalul,

Având în vedere că societatea Anonimă Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița, cu petiția înreg. sub No. C. 5533 din 17 Oct. 1923, a intentat acțiune în anularea contractului de arendă, al dreptului de pescuit în apele râului Bârzava, încheiat cu Statul în urma licitației publice ținută de agronomul regional în ziua de 3 Aug. 1923.

Având în vedere că reclamanta invocă ca motive fapt, că a fost constrânsă să participe la licitație și să încheie actul de arendă menționat deoarece potrivit legii pescuitului din 1890 în vigoare în Transilvania și pe baza actelor ce posedă, a exercitat dreptul de pescuit încă dela anul 1890, în apele Bârzavei ca proprietară r-verană, având cea mai mare crescătorie de păstrăvi, din țară în acele ape; că deși a adus aceasta la cunoștința agronomului regional înainte de ținerea licitației, totuși acesta nu a ținut seamă de opunerea reclamantei, că față de acestea, reclamanta s'a văzut expusă ca dreptul de pescuit să fie adjudecat altecuivă, iar până la anularea licitației ce eventual ar fi cerut pe cale administrativă, străinul arendator ar fi intrat în numirea ape compromițându-i crescătoria și pierzând interese materiale considerabile.

Că pentru aceasta s'a văzut constrânsă de a prefera să ia parte la licitație, încheind actul de arendă menționat, a cărui anulare o cere.

Față de obiectul acțiunii astfel formulat pârâțul prin reprezentantul său, a ridicat excepțiunea dilatorie a incompetenței, potrivit art. 180 p. 3, care se poate ridica în orice stadiu al procesului, susținând că acțiunea trebuia intentată la Curtea de Apel, potrivit legii pentru

ANUNȚ

contenciosul administrativ, întrucât reclamanta se pretinde vătămată în drepturile sale prin actul licitațiunei, care este un act administrativ de autoritate.

Reclamanta prin avocatul său, a cerut respingerea incidentului socotind că acțiunea este bine îndreptată la tribunal.

Tribunalul,

Având în vedere obiectul acțiunei din care se constată că reclamanta se pretinde vătămată în drepturile sale prin actul licitațiunii publice ținută de agronomul regional, cerând în consecință anularea contractului de arendă al dreptului de pescuit în apele Bârzavei, încheiat cu acea ocazie între reclamantă și agronomul regional ca reprezentant al Ministerului de domenii.

Având în vedere că pârâtul prin avocatul său susține că în speță actul licitațiunei publice, este un act administrativ de autoritate, pe care reclamanta terbuia să-l atace cu acțiune îndreptată la Curtea de apel respectivă, potrivit legii pentru contenciosul administrativ.

Considerând că actele administrative de autoritate sunt acele prin care se ordonă sau se interzice ceva, cu scopul de a menține respectul dispozițiilor legale; că aceste acte sunt date în virtutea puterii publice cu care este investit organul administraiv dela care emană, adresându-se colectivității și interesând siguranța și ordinea publică în Stat, cum de exemplu sunt regulamentele, decretele, ordonanțele, deciziunile ministeriale, etc.

Considerând că actul de licitațiune publică deschisă de un organ al administrațiunei publice pentru arendarea unui drept, în speță dreptul de pescuit, nu intră în categoria actelor administrative de autoritate, ci în aceea a actelor *administrative de gestiune*.

Că prin urmare în speță, actul licitațiunei pentru acela prin care se tinde a se conserva patrimoniul Statului, sub formă de administrație sau dispoziție, act întemeiat pe ideea unui raport de drept privat și pe care autoritatea administrativă îl face ca orice persoană particulară.

Că Inalta Curte de Casație s. III prin decizia No. 400 din 17 Nov. 1920, definește actul administrativ de autoritate, ca act făcut de administrațiune ca *autoritate publică*, iar ctul de gestiune ca act pe care administrațiunea le face ca *persoană juridică* cu drept de dispoziție sau administrație a patrimoniului său. (Pan. Rom. 1923, p. I, caet. I, pag. 4).

Că prin urmare în speță, actul licitațiunei pentru arendarea dreptului de pescuit, este un *act de gestiune* interesând patrimoniul Statului și făcut de agronomul regional ca și un particular, act care întemeindu-se pe raporturi de drept privat, este supus ca atare jurisdicțiunei tribunalelor ordinare, ca orice act de administrație sau dispoziție interesând ideea de primonialitate.

Că pe de altă parte, legea pentru contenciosul administrativ în art. I fixează competența Curților de apel, numai pentru judecarea actelor administrative de autoritate, adică a acelor interesând ideea de suveranitate în conflict cu drepturile morale sau materiale ale particularului lezat.

Că deci în speță fiind vorba de un act administrativ de gestiune, judecarea sa cade în competența tribunalului, dar fiind și valoarea sa din momentul întințării acțiunei, astfel că instanța fiind bine legată, excepțiunea dilatorie de incompetență a trebuit a fi respinsă conform dispozitivului de mai sus.

Președinte, (ss) C. Fiker.

Judecător redactor, (ss) D. Bălăcescu.

Grefier, (ss) Herțeg.

De vânzare un corp vechiu al colecțiunei *Dalloz* compus din 88 volume, în excelentă stare, ne uzate legate în pânză cu piele la cotor (legătură franceză) colecțiune epuizată în Franța și care nu se poate găsi nici la editura *Dalloz* ci numai rare ori de ocazie (vezi catalogul librăriei editoare).

Această colecțiune se compune din:

I) Intreg „*Repertoriul*” alfabetic (*Rèpertoire de Legislation*) compus din 46 volume (notate cu No. 1-44 deoarece lipsește volumul 31 iar unele din numere sunt duble).

II) *Dalloz, Recueil periodique de jurisprudence*, începând cu anul 1845 până la 1883 inclusiv, plus 3 volume tabelele cronologice pe anii 1845-77 inclusiv, în total 42 volume.

Aceste colecții (*Repertoriul* și *Cronologicul*) se vând numai amândouă împreună pe prețul de 500 lei volumul, transportul și spezele privind pe cumpărător.

Amatorii se vor adresa direct d-lui Prim Grefier al Tribunalului Buzău, secția I-a.

A apărut: CODUL VAMAL de Nic. V. Mândru, Procuror la Trib. Arad și Dim. D. Bălăcescu, Judecător la același Tribunal, cuprinzând: Legea generală a vămilor cu ultimele modificări, adnotări și jurisprudențe; Regulamentul legii vămilor; Regulamentul pentru administrarea impozitelor vamale; Tariful taxelor de comision ale birourilor de expediții vamale; Legea pentru modificarea termenilor de recurs în materie fiscală; Legea pașapoartelor etc. — *Prețul 200 lei.*

De vânzare la „Curierul Judiciar”.

A apărut: OBSERVAȚIUNI ASUPRA PROIECTULUI DE COD PENAL ROMÂN studiu critic de *Vintilă Dongoroz* Doctor în Drept, Avocat. *Lei 80.*

A apărut: EDITIA V-a din studiul social „CAUZELE CRIMINALITĂȚII” de C. S. Ballan, judecător-Consilier, Câmpulung-Muscel.

Lucrarea, revăzută și augmentată, are o nouă Prefață: Nota Ministerului de Justiție și două a-lese autografe. *Prețul 60 Lei.*

A apărut: DESPRE TESTAMENTE, ed. II, revăzută, mărită și complectată cu Doctrina și Jurisprudența la zi, de N. Jac Constantinescu, consilier la Curtea de Apel București. *Prețul 300 lei.*

CONTENCIOSUL ACTELOR ADMINISTRATIVE de AUTORITATE, (Doctrină, jurisprudență, drept comparat) de Profesor *Mihail Iorgulescu*, Dr. în drept și filozofie, avocat. (Editura „Curierul Judiciar”). — *Lei 150.*

A apărut STAREA DE ASEDIU ACTUALA împreună cu textele referitoare din Constituție, legea stării de asediu din 1864, legea declarării stării de asediu din 1916, toate decretele până astăzi precum și jurisprudența Inaltei Curți de Casație de Gr. D. Grecul, avocat, cu o prefață de Colonelul N. C. Homoriceanu, avocat.

REGIMUL INTERNAȚIONAL AL PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE ÎN ROMANIA, de Dr. Florian Porescu, cu o Prefață de Prof. Anibal Teodorescu. *Prețul 200 lei.*